LAISVĖS KOVOS METAI

DARBININKAS

LIII NR. 45 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. | PENKTADIENIS - FRIDAY, BIRŽELI - JUNE 21, 1968 | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 | 10 CENTŲ

Kas už beturčių solidarumo demonstracijos sostinėje

Dalyvavo 50,000. Pusė baltųjų. Ar juodieji lygybės siekia baltųjų bendruomenėje ar nori juodųjų bendruomenės? Ar vyriausybė įstengs socialinę lygybę organizuoti teisės principu?

DĖMESIO CENTRE du vidaus reikalai

Vidaus politikoje po senatoriaus Kennedy mirties du dalykai labiausiai patraukia dėmesį — **beturčių solidarumo demonstracija Washingtone birželio 19 ir kova už ginklų suvaržymą Kongrese.**

Beturčių solidarumo demonstracijos organizatorius yra Ralph David Abernathy, dr. M. L. Kingo vietininkas, Southern Christian Leadership Conference pirmininkas. Pagal jo aiškinimą demonstracijos tikslas — paveikti vyriausybę, kad rodytų daugiau rūpesčio beturčiais, aprūpintų darbu, pragyvenimo pastoviom pajamom, žmoniškais butais. Vyriausybė jų būsimą žygį sutiko palankiai, davė aikštę įsirengt 'Prisikėlimo miestui', kuriame turėjo apsigyventi 3,000 atvykusių. Dėl lytaus, purvo, blogo maisto ir kitų trūkumų dalis išsiskirstė ir beliko apie 500. Bet kiti skirtai dienai atvyko traukiniais, autobusais ar asilų traukiamais vežimais iš visos Amerikos.

REIKALAVIMAI, kuriuos rengėjai skelbė

Abernathy, Young ir kt. vadai spaudos konferencijoje pateikė 41 reikalavimą. Tarp jų — turi būti priimtas įstatymas, kuris garantuotų naujų darbų 2,400,000 per 4 metus; paskirta 5,5 bilijonai butų statybai ir pašalpom, kad motinom nereiktų dirbti.

Reikalavimai nebuvo tik ekonominiai socialiniai, kaip aiškėjo iš kito pasikalbėjimo.

PAS CLARKĄ — mes jum kalbėsim, ne jūs mum . . .

Birželio 4 vyr. valstybės gynėjas Ramsey Clark priėmė 100 žmonių delegaciją. Jis čia išgirdo pareiškimų, kurie rodė mažiau atsakingų vadų nuotaikas. "Pilietinių teisių įstatymai neverti popierio, kuriame jie surašyti". "Mes norime visiškos atmainos — naujos teisingumo filosofijos". "Už kiekvieną, kurį jūs užmušite Prisikėlimo mieste, nupleškės 10 miestų, nes mes neturime ko prarasti." Kai Clark mėgino juos pertraukti, išgirdo įspėjimą: "Dabar mes turime išdėstyti savo reikalavimus, ir mes turime kalbėt jum, ne jūs mum". Po poros valandų Ramsey Clark beliko pasakyti: "Mes vertiname jūsų nuoširdžius pareiškimus".

RESPUBLIKONAM KALBĖJO dar aiškiau

Sen. Charles Percy patarpininkavo, kad beturčių delegaciją priimtų respublikonų vadovybė (GOP). Ten vienas iš vadų, dalyvaujant ir Abernathy, buvęs dr. Kingo talkininkas Chicagoje, James Bevel aiškino viso sąjūdžio siekimus: padalyti JAV gėrybes ir gamybos priemones liaudžiai; sustabdyti visokį ginklavimąsi, perauklėti policiją; išlaisvinti pasaulį nuo fašistų . . . Beturčių kova tai esanti klasių ekonominė kova. Visuomenės santvarka turinti būti pakeista, ar tai būtų padaryta jėgos (violence) ar ne jėgos keliu . . . Bevel tik New Yorko majorą Lindsay vadino išmintingiausiu majorų.

KEIČIASI VADAI, nes keičiasi dvasia

Aname priėmime Abernathy ir Bevel gyrė Stokely Carmichael, juodosios jėgos atstovą, Castro šalininką. "Aš galiu nesutikti su jo strategija, bet ne su jo siekimais," sakė Abernathy.

O Carmichael siekimai kitoki nei tų, kurie pradėjo negrų sąjūdį "Congress of Racial Equality" (CORE) 1942. Tai buvo rasinės integracijos įrankis. Prieš porą metų, kaip informuoja Time, CORE steigėjo James Farmer vietoje atsirado Floyd McKissick. Farmer buvo kaltinamas per lėtai vykdęs procesą. Bet prieš savaitę McKissick vietoje atsirado Roy Innis, kuris skelbia priešingai nei steigėjai — skelbia rasių separaciją. Jis skelbia baiminąsis genocido, vykdomo ne dujų kamerom, bet 'rasių amalgamacija'. Atsišaukime į juodosius gerinti savo gyvenimą — ne mirti Innis priduria: "Mes tikime, kad jei mes turėsime mirti, tai bus ne hara-kiri, bet kamikaze — nusinešti su savim kiek galima daugiau".

Tokia Innis pažiūra skiria juoduosius ne tik nuo baltųjų, bet ir nuo nuosaikių juodųjų. Time žurnalas vertina, kad CORE tokiu keliu artėja prie Student Nonviolent Coordinating Committee ir Southern Christian Leadership Conference savo karingu posūkiu į kairę.

Juodųjų raidoje stiprėja savo rasinė sąmonė ir noras ją išlaikyti nesutirpintą.

Mulų traukiamais vežimais pro Atlantą keliauja į Washingtono žygį

Mano valdžia iš Dievo ir liaudies . . .

Solidarumo žygyje Washingtone birželio 19 dalyvavo apie 50,000. Pusė buvo baltųjų. Dalyvavo ir Humphrey, McCarthy, eilė miesto majorų. Didesnių incidentų nebuvo. Vertinama, kad nuotaika buvo rimtesnė, rūstesnė ir karingesnė nei prieš 5 metus surengtame dr. Kingo panašiame žygyje. Mažiau dabar dalyvavo dvasininkų, daugiau jaunimo — akademinių anarchistų. Vadas Abernathy pažadėjo iš Washingtono neatitraukti "Prisikėlimo miesto", kol reikalavimai nebus įvykdyti. Jis nepaisys valdžios duoto laikinio leidimo mietam miestui, nes jis valdžią turįs iš Dievo ir tautos.

Visas reikalas, ar Kongresas, skelbdamas kovos su skurdu ir panašias programas, stengs išsivaduoti iš biurokratijos, kurioje pirmiausia tom programom pasinaudoja valdininkai.

HHH PRIEKYJE?

Pagal Gallupo opinijos tyrimą Humphrey pralenkia abudu konkurentus — Nixoną ir Rockefellerį. Esą varžybos tarp Humphrey ir Nixono pagal dabartines nuotaikas duotų tokius rezultatus — 42:36; tarp Humphrey ir Rockefellerio — 39:36. Rockefellerį remia tik 60 proc. respublikonų, bet jį remia 29 proc. demokratų. Nixoną remia 76 proc. respublikonų, bet jį remia tik 10 proc. demokratų.

KIEK AMERIKA APSIGINKLAVUSI

Amerika dabar susijaudinusi dėl ginklų privačiose rankose. Tokių ginklų esą 100 milijonų. Ginklų pirkimas padidėjo ryšium su gatvių riaušėm. Visi sakosi norį apsirūpinti savisaugos reikalui.

1966 metais šaunamieji ginklai buvo pavartoti 109,000 kriminaliniuose nusikaltimuose, kuriuose nušauta 6,552 asmens.

Kongresas birželio 6 priėmė įstatymą, kuriuo draudžiama priimti ginklų užsakymus paštu.

— **Sen. Mansfieldas** birželio 19 vėl pasisakė už Amerikos kariuomenės mažinimą Europoje.

Už de Gaulle ar už komunistus?

Prancūzijos darbininkų didžioji dalis grįžo į darbą. Iš 10 mil. streikavusių tebestreikuoja apie 600,000. Tarp jų radijo, televizijos tarnautojai, kurie reikalauja, kad vyriausybė atsisakytų nuo informacijos kontrolės, bet pinigus duotų.

De Gaulle šalininkų propagandoje sekmadienio rinkimam balsuotojas statomas prieš pasirinkimą: arba tvarka arba chaosas; jei už tvarką, tai už de Gaulle, jei už chaosą, tai už "komunistinį totalizmą". Pastaruoju laiku dar pridėjo: trečios išeities nėra. Tai nukreipta prieš vidurio grupes, kurios skelbia: nei už de Gaulle nei už komunistus, o už trečią išeiti — už mus.

Ray, tikrasis Galt, Sneyd, Bridgman — visi iš Toronto. Pastarieji trys nepažinojo nei Ray, nei vienas kito.

Kas tie, kurių pavardes pasisavino Ray

Ray, kuris įtariamas nužudęs dr. Kingą, balandžio 8 pasirodė Toronte kaip Paul Bridgman. Tuo vardu jis buvo paprašęs ir paso. Kai paaiškėjo, kad tuo vardu pasas paimtas, Ray pakeitė savo gyvenamą vietą ir vadinosi jau Sneyd. Ta pavarde jam parūpintas ir pasas. Ir Bridgman ir Sneyd abudu tikrieji Toronto gyventojai. Paaiškėjo taip pat, kad ir Eric S. Galt, pavardė, kuria Ray rodėsi Los Angeles, paskui Memphis, yra tikra — taip pat Toronto gyventojo pavardė. Kanados policija suka galvą, iš kur jis gavo tokias tikslias informacijas apie tuos asmenis.

LBJ susilaukė vėl — niet!

Prezidentas LBJ per dvi savaites tris kartus kvietė Sovietus gerinti tarpusavio bendradarbiavimą. Rašė taip pat laiškus Kosyginui. Maskvos valdžia tylėjo, o atsiliepė jos spauda. Izvestija pirmiau, o dabar ir Pravda atmetė kvietimus. Esą Maskva neturi jokios intencijos — rašė Pravda birželio 19 — plėtoti su J. Valstybėm draugiškus santykius "socializmo, nacionalinio išsilaisvinimo ir tautų saugumo nenaudai".

SEN GRIFFIN APIE BALTIEČIUS

Sen Robert P. Griffin, Mich. r., birželio 17 senate pasakė kalbą apie lietuvių, latvių, estų genocido dieną. Priminė, kaip prieš 27 metus Sovietai deportavo šimtus tūkstančių, pavergė baltiečių tautinę kultūrą, vykdydami kultūrinį genocidą, kaip tai yra pažymėjęs 1965 J.V. Kongresas. Yra žiauri ironija — sakė senatorius, — kad Sovietų Sąjunga prieš 28 metus pavergusi šias tautas, laiko save žmogaus teisių čempionu ir kolonializmo priešininku. Mes, kurie naudojamės laisve, turime pagerbti dvasią ir ryžtą tų anapus uždangos, kurie tebesiekia laisvės.

RABBI IŠ MASKVOS

Maskvos vyriausias rabinas Yehuda Leib Levin atvyko į New Yorką ir darė viešus pranešimus žydam. Kalbėjo, kad Sovietuose nesą jokio antisemitizmo ir diskriminacijos mažumom. Jo pranešimas susilaukė vienoj pusėj plojimų, kitoj šauksmų "Melagis".

Užmirštama, kad jis negali laisvai kalbėti — jis gi turi grįžti. Tie, kurie rengia tokius viešus pranešimus, stumia svečią į provokacinę padėtį.

BALTIJOS VALSTYBIŲ MINĖJIMAS

Pavergtos Europos Seimas birželio 26 d. 6 val. p.p. Carnegie International Center, 345 East 46 St., New York, minės Estijos, Latvijos ir Lietuvos 50 metų nepriklausomybės sukaktį. Kalbės seimo pirmininkas dr. G. M. Dimitrov, A. Kutt, Estija, A. Berzins, Latvija, V. Sidzikauskas, Lietuva. Rezoliuciją pateiks St. Korbonski, Lenkija. Kalbės taip pat svečias Christopher Emmet.

Tai bus Pavergtos Europos Seimo solidarumo su Baltijos valstybėm pareiškimas.

Šio solidarumo gestas skatina pačius baltiečius — lietuvius, latvius ir estus — tame Pavergtųjų Seimo specialiame posėdyje juo gausiau dalyvauti, kad posėdžio patalpos būtų pilnos ir tuo būdu pabrėžtų paties įvykio reikšmę.

VOKIETIJA TURI PATI KELIO IEŠKOTI

Vokietijos už. reikalų min. Brandtas birželio 18 lankėsi rytų Berlyne pas Sovietų atstovą Abrasimovą dėl Rytų Vokietijos varžymų susisiekti su Berlynu iš vakarų Vokietijos.

Tas lankymasis vertinamas kaip išvada iš Amerikos nusistatymo nieko nedaryti ir palikti reikalą pačiai Vokietijai tvarkyti.

Gera valia—eksportui netinkama prekė?

Kas nutiko, kai prezidento gera valia buvo nunešta į Hanoi ir Maskvą, o popiežiaus į Kantoną

AP birželio 19 pranešė, kad Paryžiaus derybose š. Vietnamo atstovas apkaltino Jungtinių Valstybių vyriausybę; esą jai grūksta "geros valios" . . . . Ar tai ne sąmoningas pasityčiojimas! Prezidentas LBJ, "geros valios" apaštalų paveiktas, taip jau stengėsi rodyti "gerą valią" š. Vietnamui, o dabar kaltinamas, kad "geros valios" dar vis trūksta . . . Vardan "geros valios" prezidentas įsakė susiaurinti bombardavimą; įsakė savo kariuomenei net žvalgybų nesiųsti į demilitarizuotą zoną, nutylėti apie Sovietų sustiprintą ginklų gabenimą į š. Vietnamą.

Prezidentas buvo įtikintas, kad tokia pat "gera valia" atsimokės ir š. Vietnamas —pristabdys infiltraciją. Nutiko kitaip: **jei amerikiečiai nustojo bombardavę š. Vietnamo sostinę, tai š. Vietnamui yra ženklas, kad jiem reikia bombarduoti P. Vietnamo sostinę.** Ir bombarduosią, sako, iki Amerika parodys "gerą valią" iki galo — iki pasitrauks iš Vietnamo.

Prieš tokią Amerikos vyriausybės "gerą valią" po šešių tuščių savaičių Paryžiaus derybose pačioje Amerikoje auga įtūžimas. Jo pirmas prasiveržimas senate buvo sen. E. W. Brooke kalba birželio 18.

★

Prezidentas LBJ "gerą valią" dar rūpestingiau siuntė į Maskvą. Guodė tautą, kad "gera valia" jau daug pasiekta talkos labui: atominė sutartis pasirašyta, konsularinė sutartis patvirtinta; siekiama sutarties dėl ginklavimosi apribojimo. Atrodo, naujom sutartim su Maskva prezidentas LBJ nori įeiti į istoriją kaip "taikos prezidentas". Nors žinia, kad Sovietų Sąjunga vadovaujasi ne sutartim—kiek jų pasirašė, tiek ir sulaužė, kai tik jai tai buvo naudinga.

Tačiau Maskva taip pat kaip ir Hanoi Amerikos geros valios pareiškimus priima kaip jos silpnybės ženklą, LBJ tiesiamos rankos neima, į Maskvą nekviečia ir reikalauja vis naujų nuolaidų. Vis naujais agresijos veiksmais šantažuoja.

Šis "geros valios" eksportavimas į Maskvą sušilaukė reakcijos iš respublikonų vadovybės. Koordinacinis komitetas birželio 18 paskelbė raštą "Demokratų užsienio politika—pasitikėjimo krizė". **Esą prezidentų Kennedy ir Johnsono laikais dėl demokratų "wishful thinking" siekiant pagerinti santykius su Maskva prieita prie Amerikai nenaudingos padėties.** Būtent:

— Amerika prarado pasaulyje vadovavimą ir pasitikėjimą — dėl Kubos nepavykusios invazijos, dėl komunistų pastatytos Berlyno sienos 1961, dėl Amerikos žvalgybinio laivo Pueblo atidavimo į š. Korejos rankas.

Kaltinimai dar ir didesni: esą mėginama įtikinti Sovietus susiaurinti ginklavimąsi, Amerika vienašališkai rodė "gerą valią" ir pristabdė savo ginklavimąsi. Tuo tarpu Sovietai savo karinį biudžetą didino ir kai kuriom ginklų rūšim pralenkė Ameriką.

Dokumentas kaltina demokratų vyriausybes dar ir tuo, kad Amerika nori pastoti pasaulyje kelią komunizmui, o toleruoja komunizmą savo pašonėje už 90 mylių nuo Miami. Esą demokratai organizuoja programas "tiltam" su Europos komunistais, o tuo pačiu metu rytų Europos komunistai (tarp jų Čekoslovakija, Lenkija) gabena ginklus š. Vietnamui. "Tokia Rytų-Vakarų priekyba aiškiai gali padėti komunistam žudyti amerikiečius Azijoje". Esą Amerika ragina Europos sąjungininkus spirtis prieš komunizmą, o pati derasi dėl ginklų kontrolės, "visai nežiūrėdama savo sąjungininkų sumetimų".

Maskvos akyse Amerika iki galo bus parodžiusi "gerą valią", kai pasitrauks iš Vietnamo, pasitrauks iš Viduržemių jūros, pasitrauks iš vakarų Europos.

★

"Geros valios linkėjimus" vežtino ir popiežius į komunistinę Kiniją . . . Vežliai buvo italų automobilių pramonės žmonių grupė, vadovaujama Umberto Corti. Jie sugalvojo automobiliais atlikti "taikos žygį" į komunistinę Kiniją. Kad jų žygis turėtų geresnę reklamą, gruodžio 11 jie gavo popiežiaus įgaliojimą nuvežti komunistam "geros valios linkėjimus".

Aplankę 11 kraštų gegužės 11 pasiekė Hong Kongą, iš ten Kantoną. Kantono policija juos sučėmė, išlaikė 24 valandas, patardė. Reikalavo, kad pasirašytų pareiškimą, jog popiežius esąs "kriminalistas, tarnaująs vakarų imperialistinėm valstybėm". Kai jie atsisakė pasirašyti, tai buvo pakištas kitas pareiškimas; kad jų kelionės tikslas buvęs atvežti sveikinimus iš Milano mugės Kantono mugei. Tą pareiškimą jie pasirašė ir . . . buvo ištremti iš Kinijos. "Mum nebuvo galimybės perduoti popiežiaus sveikinimus Kantonui", guodėsi grupės vadas Corti, pasiekęs Hong Kongą.

"Geros valios" žygis į Kantoną baigėsi. Bet jis ne pirmutinis ir ne paskutinis. "Geros valios" žygiais Vatikanas pasiskardeno ir į Maskvą. Trūksta tikslesnių žinių, kaip Maskva suprato Vatikano "geros valios" žygius ir kada jos akyse nuolaidų saikas bus pripiltas iki to, kad Maskva pasakytų: dabar jau parodėt "gerą valią".

★

"Geros valios" šūkis atėjo į mūsų dienas iš senosios Evangelijos, kuri skelbė gerą Naujieną geros valios žmonėm. Gera valia ir meilė su ekumeniniu sąjūdžiu virto lyg moderniausiu šūkiu prieš komunistų skelbiamą šūkį — neapykantą priešam.

Neapykanta ir meilė tai du poliai. Krikščionis pasirenka meilę. Tačiau klaida būtų manyti, kad žmonijos santykius lemia tik neapykanta ir meilė. Ta pati Evangelija kalba ir apie kitus dėsnius, kurie tvarko žmonių santykius, kai ragina būti nuolankiem kaip balandis ir gudriem kaip žaltys.

Meilė ir gera valia yra bejėgės, jei jų nevaldo Sekminių Dvasia — **išmintis.** O ji, vargšė, geros valios ir meilės apaštalų labiausiai užmirštama.

P. vietnamiečiai paėmė sovietines komunistų raketas, kuriom apšaudomas Saigonas.

— **Egipto Sovietai** treniruoja 300 lakūnų skraidyti sovietiniais Migais — 21.

— **Anglija** birželio 19 išvarė du Sovietų prekybos delegacijos narius už šnipinėjimą.

Mūsiškė vėliava jau labai išblukusi...Padėkite mum...

Ateities redakcijos ekspedicija lietuviškos parapijos atkasinėti Pennsylvanijoje

Ateities žurnalas balandžio mėn. paskelbė, kad jos redakcijos nariai Vincė Juškaitė ir Kęstutis Čižiūnas, apsiginklavę magnetofonu ir foto aparatu, buvo išvykę į Mount Carmel šv. Kryžiaus lietuvišką parapiją.

Parapija buvo garsi savo praeityje. Joje klebonavo toki žinomi kunigai kaip J. Žilinskas, J. Martišius, J. Abromaitis, A. Staniukynas, V. Bartuška, S. Pavilanis, K. Skripka, J.B. Končius. Ir bene paskutinis lietuvis klebonas S. Laurinaitis (1963-67). Nuo šio laiko jau nelietuvis kunigas E. J. Hudak.

V. Juškaitė ir K. Čižiūnas savo misiją atliko pasigėrėtinai puikiai, ir Ateitis paskelbė jų pasikalbėjimą su naujuoju klebonu, su parapiečiais, o taip pat savo įspūdžių santrauką. Pastarąją čia pakartojame.

★

Mount Carmel, Pennsylvania. Miestelis nedidelis, jame tik 10,000 gyventojų, apsuptas nedideliais kalnais. Iš trijų pusių tie kalnai yra nukasti, — ieškant anglies. Tačiau anglių kasyklos miršta, ir miestelis pereina į kitą pramonę: čia gausu siuvyklų, kurios siuva rūbus ir marškinius. Dar veikia pora kasyklų, bet sunkioji pramonė jau baigia savo dienas.

Pirmas įspūdis — daug bažnyčių; vien katalikų parapijų yra septynios. Žmonės nėra turtingi, jaunimo mažai — jis keliauja kitur, kur daugiau darbų ir "veiklos". Oras švarus ir tyras.

Tokią tad pavasario dieną atvykome pažinti Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos. Atvykome sužinoti, **kodėl lietuvis kunigas iš čia iškeltas ir nelietuvis — atkeltas.**

Šv. Kryžiaus parapija yra sena ir turi labai turtingą istoriją: įsteigta 1892 metais, ji pergyveno lietuvių angliakasių invaziją, lietuvybės ir lituanistikos renesansą; čia tapo įkurtas Šv. Kazimiero seserų vienuolynas, ir veikė lietuviška mokykla su lietuvių kalbos dėstymu. Parapija davė pasauliui 4 kunigus ir 23 vienuoles.

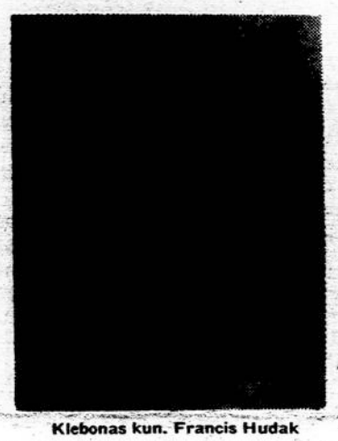

Klebonas kun. Francis Hudak

Nuėję į kleboniją, buvome priimti, ir klebonas kun. F. Hudak sutiko pasikalbėti. Po to, apklausinėjome visą eilę parapiečių, — kurie tik norėjo su mumis kalbėti. Iš jų sužinojome, kad parapija turi savo kapines ir mokyklą. Vyskupas kapinių nelietė, bet atėmė mokyklą ir sujungė su kitomis parapijomis. **Žmonės kunigą mėgsta, bet nepasitiki sistema. Didžiausia problema — išpažintis,** nes ir trečios kartos lietuviai nemoka eiti išpažinties angliškai. Tai pergyvena ir naujasis klebonas, kuris jaučia savo padėtį ir leidžia žmonėms savo tautinius jausmus pareikšti, jei jie to nori. Sužinojęs apie vasario 16 reikšmę, jis pats atnešė iš mokyklos lietuvišką vėliavą ir pastatė ją bažnyčioje. Pastatė ir Amerikos vėliavą. **Pasirengęs iš anksto (parapiečių padedamas), prabilo vieną kartą į žmones lietuviškai. Tuo jis visus iš suolų išvertė ("brought down the house").**

Visus pakalbinus, su visais pasikalbėjus, pasirodė įvairūs galvojimo būdai ir mintys. Tai matyti iš pasisakymų, tiek klebono, tiek žmonių. Iki šiol vienas lietuvis išstojo iš parapijos, ryšium su naujojo klebono paskyrimu. Jo neradome namie. Tik vėliau susisiekėme telefonu. Jis pareiškė nieko prieš kleboną neturįs, bet "išėjau, protestuodamas prieš sistemą".

Visur mus maloniai priėmė; stebėjosi, iš kur mes tokie atsiradome, kad **jų parapija mums rūpi. Kvietė dar atvažiuoti, pasikalbėti. Prižadėjome, kad gal apsilankysime vasaros gale.** Išvažiavome pilni įvairių įspūdžių, sunkias galvas ir širdis turėdami, nešdami su savim šį parapijos žmonių prašymą:

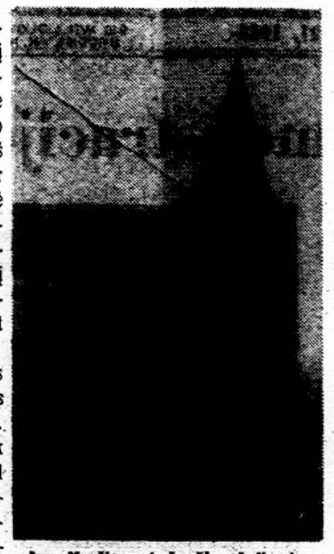

Šv. Kryžiaus bažnyčia. Šalia jos, kairėje, klebonija.

"Atsiųskite mums lietuvišką vėliavą. Mes nežinome kur gauti, o pasiūti negalime, nes neturime tamsiai raudonos. Yra raudonų, bet ne tokios; mums reikia tamsios. Pasirūpinkite, nes mūsiškė jau labai išblukus. Atsiųskite vėliavą".

(Bus daugiau)

POPIEŽIAUS LAIŠKAI Į PRAHĄ, MASKVĄ IR KAUNĄ

SPAUDA

The Pilot, Bostono laikraštis (pasiekęs mus P. K. dėka) birželio 8 nr. informavo iš Vatikano, kad popiežiui Pauliui VI buvo padėti ant stalo trys raštai, kad juos pasirašytų. Vienas buvo į Prahą Čekoslovakijos arkivyskupui E. Nocsey, kuris turėjo vykti į Romą, bet susirgęs. Popiežius jam reiškė užuojautą. Laikraštis čia įžiūrėjo, kad popiežius atsistoja labiau šio arkivyskupo pusėje negu arkivyskupo Tomasek, kuris valdžios yra paskirtas Bažnyčios administratorium

Kitas raštas buvo skirtas į Maskvą — sveikinimas ortodoksų Bažnyčiai dėl 50 metų sukakties, kai atstatytas Maskvos patriarchatas.

Trečias buvo į Kauną — pasveikinimas vyskupui J. Matulaičiui Labukui, kuriam suėjo 50 metų kunigystės.

The Pilot rašo, kad laiškas vyskupui Labukui esąs skirtas ir visiem Lietuvos tikintiesiem. Popiežius rašo, kad jis žino, kokiose sąlygose gyvena šis "regijonas", kokias "įvairias sunkenybes" turi pakelti Bažnyčia, "vykdydama savo dieviškąją misiją".

Laikraštis vertina, kad tais žodžiais popiežius išreiškė komunistinius persekiojimus. Popiežius drąsino Lietuvos katalikus stovėti "kantrybėje ir viltyje", kad visos Bažnyčios maldos netrukus duotų "tikros taikos, susipratimo ir laisvės laikus".

Laikraštis vertina minėtus laiškus kaip Vatikano politikos kryptį rytų Europoje. Toji politika siekia susipratimo su Maskvos patriarchatu. Bet kokia kaina. Laišką vysk . Labukui laiko popiežiaus viešu konstatavimu, kad sovietinis režimas vykdo Bažnyčios persekiojimus.

★

Pittsburgho, Pa., skaitytoja J. Ž. iš senių yra atsiuntusi Pittsburgho didžiausio dienraščio iškarpą, kurioje yra laiškas, pasirašytas Aldona Grina. Autorė atsiliepė dėl dvasininkų, katalikų, protestantų ir žydų, kurie reiškia protestus prieš Vietnamo karą. Ji atverčia antrą tų protestuojančių pusę — kad jie tyli dėl komunistų subversijos P. Vietname, dėl vyskupų likimo komunistinėje Kinijoje, dėl kunigų likimo Vengrijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Ukrainoje, taip pat nesijaudina dėl milijonų lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, kurie yra priversti gyventi po svetimu komunistiniu batu.

★

The Star-Ledger, Newarko laikraštis (pasiekęs mus B. B. dėka) gegužės 16 rašė apie "olimpiados kontraversijas". Būtent: Per paskutinius du dešimtmečius kai kuriom tautom yra uždarytos durys į olimpines žaidynes. Esą kai Azijos ir Afrikos tautom suteikiamos teisės žaidynėse dalyvauti, tai naujosiom kolonijom, esančiom Rusijos prievartoje, atimtos anos teisės.

"Aš atsimenu gyvai, kada estų, latvių, lietuvių vėliavos plevėsavo olimpiados stiebuose, žymėdamos jų laimėjimus ir pagerbdamos jų kraštus. Šiandien jų vėliavos ir himnai uždrausti, kaip ir kitų kolonijų, kurios skirtos surusinti".

"Nors kai kuriem vietiniam (sportininkam) leista dalyvauti olimpiados žaidynėse, jie turi nutylėti savo tautybę ir prisistatyti kaip rusai Rusijos imperijos garbei".

Esą tie įvykiai ignoruojami olimpiados komitete. O tai reiškia, kad kai kurios tautos yra priskiriamos prie "Herrenvoelker", kitos prie neprileistinų vergų. — Laišką pasirašęs David Winkelstein.

PASIGENDA TEPTUKŲ IR ŠEPEČIŲ

LIETUVOJE

Birželio 4 Vilniaus **Tiesoje** buvo įdėta "planuojamam ūkiui" būdinga "Elegija apie teptuką". Ne apie dailininko, o apie paprastą namų dažymo teptuką. Esą:

"Niekas nesiginčija, kad teptukas — paprastas daiktas, bet keisčiausia tai, kad kuo daugiau technikos ir kuo ji sudėtingesnė, tuo sunkiau darosi gaminti dažymo teptukus ir šepečius"...

"Šiemet penkių respublikos miestų statybos -remonto organizacijoms reikia 1400 rankinių dažymo šepečių. Paskirta —tik 1000. Luboms dažyti šepečių reikia 1050. Jau dabar aišku, kad negaus nė vieno. Šepečių langams dažyti vietoj 3150 paskirta tik 1000. Vietoj 700 didžiųjų dažymo šepečių remontininkai turės apsieiti tik su 280... Tai tik remontininkų pretenzijos. Jų (pretenzijų) dar daugiau turi statybininkai. Parduotuvėse šepečiai ir teptukai pasirodo tik prieš didžiąsias šventes. Tiesiog nesuprantama, kaip vis dėlto nudažomos sienos ir pastatai!"

"Kuo gi vis dėlto dirba dažytojai? Kiekvienas geresnis meistras perkasi sau įrankius "juodoje rinkoje" — pas privatininkus. Tokie įrankiai kainuoja trigubai, keturgubai brangiau, negu parduotuvėje. Tačiau darbininkui, savo pinigais įsigijusiam įrankius, atlyginama tik valstybine kaina."

"Elegijoje" prisimenama, kad buvo metas, kada teptukų Lietuvoj ne tik sau užtekdavo, bet jų būdavo net eksportuojama. Tai būta "buržuaziniais laikais". Tiesa, tada nebuvę tiek statoma, bet... "Teptukų vis mažėjo ,kol ši produkcija tapo deficitine. Ir tik dabar visi susigriebė — trūksta žaliavos".. Atseit, trūksta šerių ir ašutų. Mat, kiaulės dabar geresnės esančios, bet jų šeriai trumpi, o arklių iš viso nedaug teliko. Svarbiausia, — šerių rinkimas pakrikęs: renka juos "kas nori ir kada nori".

Ir, matyt, suranda, susirenka, kas nori rinkti, nes:

"O tuo tarpu gyvai vyksta prekyba iš po skverno. Yra gerų šepečių, teptukų. Yra! Tik jie gaunami dievai žino kokiais keliais ir už trigubą — penkiagubą kainą. Verslininkai gamina juos namuose ir pardavinėja už kampo. Jiems viskas išsimoka — ir medžiaga, ir darbas. Išsimoka jiems, bet ne valstybei."

Iš to — "naujos ekonominės politikos" siūlymas: "tur būt atėjo laikas padėti tiems žmonėms realizuoti savo produkciją. Mes dabar visokeriopai remiame verslų vystymąsi. Reikia pasirūpinti tik tuo, kad verslininkų produkcija būtų gerai realizuojama, kad jų pagamintus šepečius ir teptukus galėtų, kad ir už didesnę kainą, nusipirkti tie, kurie nežino, kur ir kaip galima gauti šepetį ar teptuką"...(Elta)

Žydė paversta Rachele

Birželio 4 Vilniaus operos teatre buvo parodyta Halevy opera "Žydė", dabar pavadinta "Rachelė". Šis spektaklis buvo parengtas ne operos personalo, o Vilniaus konservatorijos studentų bei dėstytojų. Solistai, choras ir orkestras buvo vien konservatorijos studentai arba baigiantieji . Rachelę dainavo jau anksčiau konservatoriją baigusi Judita Ušinskaitė (E. Dirsienės mokinė). Eleazaro ir kardinolo vaidmenis atliko šiemet konservatoriją baigiantieji Petro Olekos mokiniai, tenoras Fiodoras Korzunovas ir bosas Bronislavas Gražys. Orkestras iš doc. J. Fledžinsko vadovaujamos orkestro klasės, choras — iš doc. A. Armino vadovaujamos dirigavimo klasės.

Konservatorija esanti pasiruošusi dar pasirodyti ir su Ch. Gounod "Faustu". (Elta)

JAV LB centro valdyba birželio įvykių proga paruošė momentui tinkamą anglų kalba radijo programą ir įrašė ją į juostas. Juostelė yra gaminta profesionalų ir tinkama naudoti kiekvienai radijo stočiai be jokių perrekordavimų. Juostelė išsiuntinėta ją iš anksto užsisakiusiom LB apylinkėm.

— Chicagos lietuvių operos išleistas lietuviškos J. Karnavičiaus operos "Gražina" klavyras, be muzikologijos archyvo, dar yra įteiktas Chicagos viešajai bibliotekai, Toronto universiteto muzikos skyriui ir Washingtono universiteto, Seattle, muzikos bibliotekai.

— Repertuaro komisiją III tautinių šokių šventei sudarė Leokadija Brazdienė, Bronė Jameikienė, Irena Silingienė, Bruno Shotas ir Ringailė Zotovienė.

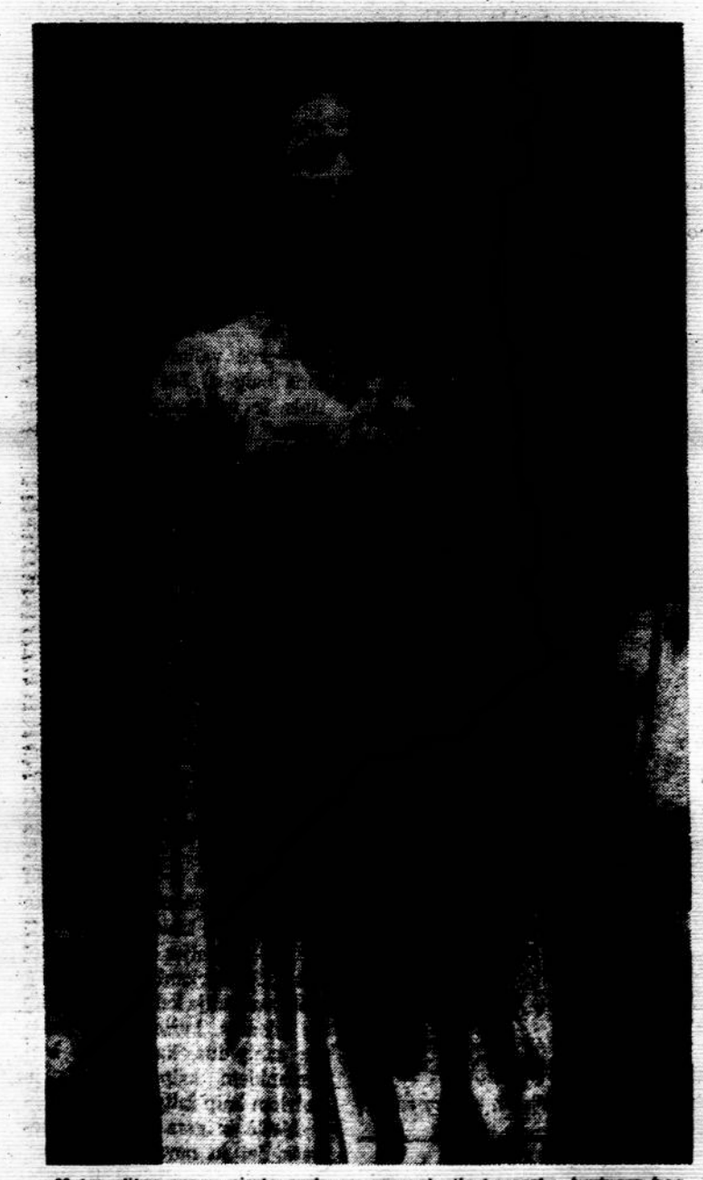

Metropolitan opera miesto parkuose surengė eilę koncertų, kuriuose koncertinių būdų atliko keletą operų. Dalyvavo solistai, choras, orkestras. Keliuose koncertuose dainavo solistė Lilija Šukytė. Čia ją matome "Carmen" operoje, kuri buvo atlikta Botanikos sode birželio 14. Nuotr. V. Maželio

GREEN CORNER RESTAURANT — Frances C. Saldukas savininkas. Jauki vieta maloniai praleisti laiką. Į čia vietos lietuviai suėina pasikalbėti, pasivaišinti. Pravažiuojantieji ar atvykusieji į Waterbury, sustoję čia sutiks saviškį. Įvairiausi vietiniai ir importuoti gėrimai. 34 Green Street, Waterbury, Conn., Telef. (203) 754-9995.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalbą. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai **Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub".** Dėžutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridedama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. VIrginia 7-4499.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni koplyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Koplyčios galimos, kur tik reikalingos. 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnausime minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi mieste, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418; tel. VIrginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

LITAS INVESTING CO., INC. — Paskolos geromis sąlygomis. Aukštos palūkanos už indėlius. 86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418, (212) 441-6799; 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, (312)) 476-2242

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MIŠIONO GĖRIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

REPUBLIC GĖRIMŲ KRAUTUVĖ 322 Union Ave. Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-2089. Juozas Bružinskas, vedėjas. Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

RICHMOND HILL DORAN'S FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuvė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. Gėlės pasiunčiamos į visus miestus. Paruošiama vestuvėms, laidotuvėms ir kitom progom buketai ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ-BRUŽINSKŲ SIUNTINIŲ ĮSTAIGA atlieka visus patarnavimus siunčiant dovanų siuntinius į Lietuvą. Užsakomi Hohner akordeonai, daniški maisto siuntiniai, SSSR gamybos automobiliai bei kitos prekės. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. 11211; Tel. EV 4-4952.

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma **Union Tours** egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tų siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniams daiktų — geriausių siuntimui ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminėms. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — **UNION TOURS** 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler

A. ČSELIS

Garantuotas laikrodžių taisymas

Auksо, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe

REGINA ČSELIENĖ — Tel. 497-8865

Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Mum jėgų tesuteikia birželis

Birželis lietuvių tautai yra didžios tragedijos mėnuo. Nors 1941 metų visuotiniu tautos sukilimu birželis ir buvo švystelėjęs laisve, tačiau greitas jos sužlugdymas aptemdė šį didelį narsių Lietuvos sūnų laimėjimą. Šiandien iš to įvykio liko prisiminimai ir pagarba ant laisvės aukuro sudėtom aukom. Biržely Lietuva buvo okupuota raudoną vergiją atnešusio rusiškai imperialistinio komunizmo, birželyje kraštą nusiautė ir pirmųjų deportacijų siaubas, birželyje su didžiu skausmu laidojom pirmąsias komunistinio teroro aukas.

Kasmet sugrįžta birželis, o su juo kartu ir tragiškų įvykių prisiminimai. Vargu ar rasime lietuvį, kurio šie įvykiai nebūtų palietę. Vieno tėvas, kito sūnus, vieno brolis, kito sesuo, motina ar net senutė buvo nekaltai nužudyti ar išvežti į Sibirą žiauriose sąlygose. Mirė tik dėl to, kad mylėjo ir brangino savo žemę ir tėvynę Lietuvą.

Kasmet birželyje mes juos prisimenam ir atitinkamai pagerbiam. Tai būtina, gražu ir didinga. Bet ar to mum gana? Juk birželyje taip pat grįžta prisiminimai ir įgyvendinto didžiojo tautos troškimo-laisvės, kuri buvo pasiekta visuotinių tautos sukilimu. Tad, prisimindami už laisvę sudėtas kraujo aukas, prisiminkime ir giliau įsisąmoninkime ir pačią laisvės idėją.

Negalime ir niekas iš mūsų nereikalauja grąžinti gyvybes už laisvę žuvusiem savo broliam, bet mes turime grąžinti savo tautai laisvę. Prisimindami ir gerbdami laisvės kovotojus, niekada nepamirškime ir jų kovos tikslo. Kartu su kasmet grįžtančiais birželio tragedijos prisiminimais tegrįžta pas mus ir 1941 metų sukilimo dvasia, kada kiekvienas lietuvis, be idėjinių, politinių, pasaulėžiūrinių ir asmeninių įsitikinimų skirtumo, tematė vieną tikslą—savo tautos laisvę. Ne tarp savęs kovojo jie tada, bet su nuožmiu savo priešu. Kovojo ir laimėjo.

Šie metai yra jubiliejiniai metai. Mes juos sutinkam kitaip, negu ankstyvesniuosius, paprastus metus. Kitaip sutikime ir birželį. Pamirškime skirtumus, taip, kaip mes juos buvome pamiršę aname biržely. Juk visi mes siekiam to paties didžiojo tikslo — visuotinės laisvės ir pilnos valstybinės nepriklausomybės savo pavergtai tautai. Tad už ją ir kovokime. Jėgu ir stiprybės tesuteikia mums birželio karžygių aukos ir sukilimo dvasia.

JAV LB Centro Valdyba

Ar galima pažinti Sovietų Sąjungą?

AUGUSTINAS UPĖNAS

Aplankyti Maskvą nūn nebėra didelė naujiena. Į Sovietų Sąjungą iš laisvojo pasaulio vyksta politikai, laikraštininkai, mokslininkai, prekybininkai ir turistai. Daugelis jų savo kelionės įspūdžius pasakoja susirinkimuose, spausdina laikraščiuose ir knygose. Iš tų pasakojimų ir aprašymų Vakarų žmogus bando susidaryti šiokį tokį vaizdą apie gyvenimą anapus geležinės uždangos.

Kitas klausimas, ar tas vaizdas pilnas ir ar jis teisingas. Ar gali užsieniečiai pažinti sovietinę imperiją, arba kad tik ir Maskvą, pagyvenę joje keletą dienų ar savaičių? Į tą klausimą labai atvirai atsako vokiečių žurnalistė Sibyllė. Ji 1967 gegužės mėnesį su dvylika savo tautiečių, taip pat laikraštininkų, smalsumo vedami, 10 dienų keliavo po Sovietų Sąjungą. Ką jie ten patyrė?

"Aš žinau, kad nieko nemačiau. Rusijos pamatyti negalima", nuoširdžiai prisipažįsta Sibyllė pereitų metų 29-ame žurnalo Stern numeryje. Ir tęsia: "Aš mačiau Maskvą. Kelionių vadovas rusas įteikė man puokštę gludišių, kai mes šeštadienio popietę atvykome į aerodromą, dideli, bombastišką, apvalu betoninį pastatą, neturintį jokių ištaigų. Dvi valandas truko muitinės formalumų atlikimas. Po to aš mačiau mergaites, beržyne netoli kelio skinančias gludišius, mačiau medinius namus, tokius žemus ir jaukius, kokius aprašo Tostojus. Tvoras ir šulinius su kartimis. Toliau priemiesčiai ir pagaliau miesto siluetai, didžiuliai namai ir kranai, kaminai ir namai — galėtų būti Milanas ar Milwaukee.

Aš mačiau Maskvą. Gyvenamųjų namų blokų krūva, daugialangiai, daugiaaukščiai, išpūstas stalininis stilius, nereiklus kareivinių stilius, naujausi stiklo koriai, nelabai solidūs. Tačiau už iškilusio universalinio magazino langų ir adinių užuolaidų, parduotuvėse tarp šaldytuvų ir skurdžių Nippes madų, 50 metų po spalio revoliucijos praėjus, jos vaikaičiam miesčioniškas pasitenkinimas — išparduoti gipsiniai Lenino biustai. "Central" restorane stalai padengti kaip carų laikais: keturi stiklai ir dailiai sulankstytos servetėlės, apelsinas po valgio kainuoja brangiau, negu porcija ikrų prieš valgį, viskas trunka be galo ilgai — kol susirandi vietą, kol gali užsakyti, būni aptarnautas, kol gali užsimokėti. Vodka šilta, sriuba šalta, mėsa kieta. Penkių vyrų kapela groja saikų džazą, saikiai šoka poros, dainininkė lieja į mikrofoną rusišką sielą. Minkštai, prieš-revoliuciniu stiliumi skamba žodžiai. Prieš revoliuciją' ir 'po revoliucijos' Rusijoje skaičiuojamas laikas, matuojama pažanga ir planavimas, tradicija ir ateitis . . .

Žalsvai išraizgytose kapinėse ant Maskvos upės kranto už apgriuvusio Mergelių vienuolyno renesanso fasado aš mačiau Čechovo kapą — pinučiais aptvertas baltas akmuo, krūmas rožių, suolas, virš kurio stiepiasi vyšnia: "Vyšnių sodas". Tą gegužės sekmadienį daugelis maskviškių lankė savo mirusiosius, sėdėjo ant suolų prie jų kapų.

Aš mačiau visą būrį mokytis ištroškusių, traukiančių sekmadienį per Eremitažą — garsiausią pasaulyje paveikslų galeriją. Valstiečių šeimos, grupės žmonių iš tolimo Užuralio, kareiviai rudomis uniformų palaidinėmis, griozdiškais diržais, batais ir veidais. Jie stovėjo prieš rembrandtus ir rubensus su pagarbia nuostaba. Tačiau Rembrandtas ir Rubensas karste apsiverstų, jei pamatytų save pakabintus: be jokios tvarkos suspaustus vienas prie kito, nupliekstus saulės, nes tarnautojos užmiršo nuleisti užuolaidas, apšviestus neono šviesos, keičiančios spalvas, žinoma, be pakankamos oro drėgmės; matavimo aparatai apklijuoti leukoplasta. Dar blogiau ekspresionistams, kurie Stalino laikais buvo ištremti į rūsį. Vienam Renoir berniukui trupa garbanos, dažai sukietėję. Susproginėję Moneto sodo vaizdai, bejausmiai puikūs Van Goghai, mažiausia 30 matisų, daug retų picasų iš kubistinių laikų sukabinti mažai lankomose patalpose. Porevoliuciniams žmonėms modernus menas dar svetimas. Tai aš mačiau.

Aš mačiau Raudonąją Aikštę vakare. Tik dangaus aprėžta, apvainikuota suraitytų, susuktų ir numargintų šv. Bazilijaus katedros bokštų, praeities pabaisa šios aikštės begalybėje, kurios niekas nepervažiuoja, niekas nepereina. Balti brėžiai ir policininkai sulaiko pakrašty žmones ir automobilius. Paklusta visi. Iš supratimo, iš baimės ar tik iš nerangumo—to negalima matyti.

Aš mačiau Kremliaus katedros kupolus gegužės ryto spindėjime, keturias bažnyčias, bet, gal būt, penkiasdešimt kupolų apie vieną aikštę. Archangelo Mykolo katedros svogūnus aš mačiau, sunkius Marijos Dangaus Ėmimo katedros nometus, auksinius dvigubus kryžius ant pusmėnulio, laikomus auksinių grandinių. Viduj aš mačiau freskas, ikonų šventuosius su jų griežtomis, juodomis akimis, su jų nežemiškomis, stilizuotomis veido išraiškomis.

Tik maldininkų aš nemačiau—katedros paverstos muziejais. Valstybė, kuri jas puolė, dabar jas išlaiko, revoliucijos jubiliejaus garbei paauksuoja kupolų stogus, rodo katedras kaip istorijos gabalą. "Tik žiūrėkite, nebuvo čia jokių suolų nė kėdžių net carui. Jis stovėjo taip pat, kaip ir liaudis, ženklu, jog prieš Dievą visi žmonės lygūs'.

Leningrade aš mačiau vieną "veikiančią" bažnyčią. Buvo laikomos pamaldos. Vieną tų šaunių bažnyčių, kurią architektas Rastrelli pastatė carui. Mėlynai nudažyta, aptepta baltu tinklu, apvesta auksiniais pinučiais, kurių užpakaly lesa karveliai ir senos moterys sėdi ant suolų. Pauksavimas nublukęs — veikiančios bažnyčios turi išsilaikyti iš maldininkų aukų. Viduje skurdo žmonių tvaikas, smilkalų kvapas, žvakių mirksėjimas prieš seną išsipūtusią ikonų sieną. Ir būrelis pilkų pavidalų baltais veidais, senos moterys, šlepečių šlepsėjimas, skarelės, jos gieda plonais balsais, plačiais mostais daro kryžiaus ženklą ant kaktos ir krūtinės, ir pečių. Kai pro jas eina popas, moterys tiesia į jį abi savo rankas, lyg išmaldos prašydamos — jis deda į jas savo ranką bučiavimui. Senutės skirstosi paguostos.

Aš mačiau Lenino kapą. Mauzolėjų iš raudono ir juodo Uralo marmuro po mėlynomis eglėmis prie Kremliaus sienos, prie kurio laukia vis ilga eilė žmonių, kad pažiūrėtų mirusiajam į mumijos veidą. Šitą gegužės sekmadienį dviejų kilometrų eilė vingiuoja per Raudonąją Aikštę. Mes galime įsirikiuoti tarp jaunų pionierių ir iš kažkur atvykusios delegacijos, niekas nesiplūsta, ramiai slenka eilė pirmyn, aš jau pasiekiau įėjimą, regiu sargybinio mėlynas ir tuščias akis. Duslus oras, laiptai aukštyn, nauji sargybiniai ir tada grota.

Vaiduokliškas geltonumas, stiklinis karstas su geltonu veidu Vladimiro Iljičiaus Lenino, kurį Rusija myli. Ar tai tikrai jo lavonas? O gal vaškinis Leninas? Rankos atrodo kaip tikros, visų pirma ploni, kampuoti pirštai, dešinioji lengvai sugniaužta į kumštį, kairioji ištiesta. Lyg užkerėta žiūriu aš į veidą, kurio dvasia permainė pasaulį. Ir ilgoje mirtyje narsus veidas, milžiniškas kaktos statinys, vienas antakis aukštyn išlenktas, po rausva barzda pilnos lūpos. Akimirksnį jis primena Ivano Baisiojo veidą, sušvelnintą gerumo. Man atrodo, kad nėra didelio skirtumo tarp tvirtų, šaunių jaunuolių, pagarbiai slenkančių pro Lenino karstą, ir vargšių senių Leningrado bažnyčioje. Po revoliucijos, kaip ir prieš revoliuciją, žmonės nori prie ko nors prieiti, ką nors tikėti, pas kurį nors Didįjį atramą ir paguodą rasti.

Prie mūro aš mačiau didvyrių kapus. Po nusilenkimo Vladimirui Iljičiui sovietinė eilė vinguriuoja pro paprastas akmenines lentas, įmūrytas į Kremliaus sieną. Pastaroji lenta yra nukritusio kosmonauto, prie jos guli daug gėlių, mažos gludišių puokštės, raudonos rožės. Puošnesni marmuro kapai ant žalios vejos prieš sieną, marmuro biustai naujosios Rusijos valstybės vyrų, bronzinės raidės, bronzinės girlandos. Tik Stalino kapas nepapuoštas jokiu biustu, įjokiomis girlandomis, gėlės nuvytę —šuns kapas.

Aš sakau: norėčiau pamatyti Stalino vaikaičius, Svetlanos vaikus. Kodėl, klausia kolegos rusai, ką domina Svetlana? Sakau, nepaisant visko, aš vis tik noriu pamatyti Svetlanos vaikus. Mielai, sako rusai, tik kad telefonas neatsako. Niekados. Maskva, šešių ir pusės milijonų gyventojų miestas, neturi telefono abonentų sąrašo. Stalino vaikaičių, žinoma ir nemačiau", baigia savo reportažą apie dešimties dienų kelionę po Rusiją vokiečių laikraštininkė Sibyllė.

JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės III Tautinių šokių šventės rengimo komitetas. Iš k. į d. pirmoje eilėje: sekretorė Regina Kučienė, vicepirmininkė Marija Rudienė, pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas, Kanados krašto atstovė Dalia Tamašauskaitė ir anglų kalba informacijos vadovė Rūta Domarkaitė. Stovi: spaudos reikalų vadovas Vytautas Radžius, iždininkas Julius Pakalka, vicepirmininkas Vaclovas Kleiza, šventės dirigentas Jonas Zdanius, repertuaro komisijos vadovas Bruno Shotas, narys specialiems reikalams Jonas Paštukas. Šokių šventė įvyksta liepos mėn. 7 d. Chicagoje. Nuotrauka Vlado Juknevičiaus

UKMERGIŠKIS

UKMERGĖS GIMNAZIJĄ PRISIMINUS

Jos 50 metų sukakties proga (1918 - 1968)

(8)

Po paskaitos prof. J. Eretas paprašė žodžio ir prelegentą V. Kvieską dėl neteisingai patiektų žinių išvadino profanu, ignorantu. Salėje buvo nemažai ir gimnazijos mokinių. Tad mokytojas nejaukiai pasijuto, pavaišintas tokiais komplimentais. Rytojaus dieną toje pačioje salėje vietos "Pavasario" kuopa turėjo savo susirinkimą, kuriame kalbėjo prof. J. Eretas. Į tą susirinkimą atvyko ir V. Kvieska, kuris po J. Ereto kalbos paprašė žodžio, matyt, norėdamas atsirevanšuoti už vakarykštę patirtą pirtį. Bet susirinkimo pirmininkas kun. K. Jurkus nedavė jam balso, paaiškinęs, kad tai privatus kuopos susirinkimas, o ne viešos diskusijos.

1922 išrinktas į Lietuvos Seimą, V. Kvieska išvyko iš Ukmergės ir visai pasitraukė iš pedagoginio darbo. Perėjo į kooperaciją.

Juozas Žukas atvyko į gimnaziją 1920-21 mokslo metų viduryje. Po J. Buožio išvykimo trumpai matematiką dėstė vienas mokytojas, kurio pavardė senai iškrito iš atminties. Jis į klasę ateidavęs su nunešiotu paltu. Klasėje veik nieko nekalbėdavo, pašaukdavo mokinį prie lentos, pasakydavo uždavinio numerį ir liepdavo jį spręsti. Pats sėdėdavo užstalėje ir laukdavo, kol mokinys išspręs uždavinį. Po to šaukdavo antrą, trečią mokinį. O klasė tuo metu veik galvomis eidavo, mokytojas net nepažiūrėdavo į šėlstančius mokinius. Pagaliau mokiniai pradėjo skųstis direktoriui, kad matematikos mokytojas nieko neaiškinąs, o tik klausinėjąs. Po kiek laiko jis ir dingo iš akių. Jo vieton atvyko J. Žukas.

Šis dėstė labai populiariai, lėtai ir aiškiai. Pav. aiškindamas geometrijos teoremą, nubrėžia vieną liniją, ją pažymi dviem raidėm ir pereina per klasę kalbėdamas, paskui brėžia antrą liniją ir vėl eina per klasę. Ir taip su pertraukomis, neskubėdamas įrodo naują teoremą. Kai mokiniai jau gerai suprasdavo išaiškintas formules, tada duodavo rašomąjį darbą, parinkdamas nesudėtingus uždavinius patikrinti mokinių žiniom, ar jie tikrai aiškintą formulę yra supratę. Šiuo atžvilgiu jo būta didelio psichologo. Juk mokinys per rašomąjį darbą ir taip užtektinai nervinasi, o kai gauna dar painų uždavinį, tai ir visai susimaišo. Po J. Buožio J. Žuko rašomieji darbai buvo tik poilsis.

Be to, jis turėjo dar vieną gerą ypatybę, tai pratino mokinius skaityti. Paskutinę semestro pamoką ar prieš švenčių atostogas jis atsinešdavo į klasę kokią intriguojančią knygelę ir duodavo gerai skaitančiam mokiniui prieš visą klasę balsiai skaityti. Tas jo metodas paskatino ne vieną mokinį pamilti lietuvišką knygą.

1928 J. Žukas buvo paskirtas ypatingu švietimo ministerijos valdininku, 1934-35 Ukmergės gimnazijos direktoriumi, po to vėl grįžo į švietimo ministeriją departamento direktoriumi. 1941 su šeima išgabentas į Sibirą ir po metų ten miręs.

Muzikas Juozas Bertulis Ukmergės gimnazijoje pasirodė 1920 vėlyvą rudenį. Jis pirmas pradėjo sistematingai dėstyti muzikos teoriją ir dainavimą. Kaip jau minėjau, tuo metu auklėjimo pamokų nebuvo, o jos buvo labai reikalingos. Po karo daugelis į mokyklą buvome patekę gerokai pavėlavę, žemesnėse klasėse buvo daug suaugusių žaliukų. Jau trečioje klasėje daugumas iš mūsų skutome barzdas. Mūsų elgesiai buvo šiurkštoki, daugelis turėjom gerų norų, bet jų vienų neužteko. Atlikęs po vieną pamoką klasėse, J. Bertulis pastebėjo, kad mums trūksta auklėjimo, mandagesnio elgesio. Tad šalia muzikos teorijos, jis pradėjo mums aiškinti mandagumo taisykles namuose, svečiuose, pasilinksminimuose ir t.t. O tai buvo prieš pat Kalėdų atostogas. Kai kurie dėl tų mandagumo pamokų raukėsi, bet daugumai patiko. Muzikos teoriją Bertulis aiškino suprastintu būdu. Suorganizavo didelį chorą su styginiu orkestru. Į chorą buvo įtraukti ir ne mokiniai. 1921 pavasarį "Aido" salėje, kurioje buvo rengiami visi didesni vaidinimai bei koncertai, buvo surengtas didelis koncertas veik vien Dėdės Juozo kūrinių. Besimokydami nežinojome, kas tas Dėdė Juozas, bet kai per koncertą J. Bertulio kolegos kariškiai pradėjo šaukti "bravo Dėdė Juozas", tada mes tik supratome, kad tai yra pats mūsų mokytojas. To meto gimnazijos choro nuotrauką pavyko išlaikyti iki šių dienų, kaip brangų prisiminimą.

J. Bertulis tada buvo jaunas, judrus, džentelmeniškas, visada besišypsąs, visada surandąs vienam kitam pasakyti malonų komplimentą ar kokį nekaltą juoką. Po keturiasdešimt metų sutiktas Chicagoje jis atrodė veik nepasikeitęs, nei pasenėjęs.

Antanas Žilinskas, menininko Kazio Žilinsko tėvas, buvo vienas iš anų laikų idealių mokytojų. Jis buvo Ukmergės miesto karo komendantas ir dėstė mums Lietuvos geografiją. Tai tikras džentelmenas, niekad piktesnio žodžio nepasakęs, perdaug didelių reikalavimų nestatęs. Mokiniai jį mylėjo ir gerbė.

(Bus daugiau)

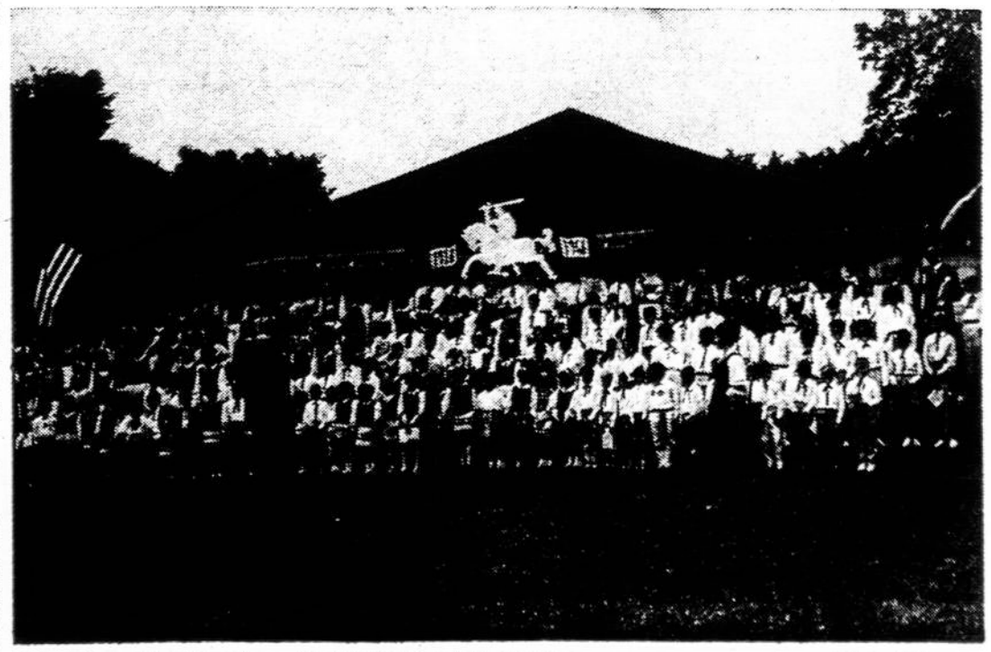

Pavasario šventė Chicagoje gegužės 30 d. Diriguoja J. Bertulis. Nuotr. Z. Degučio

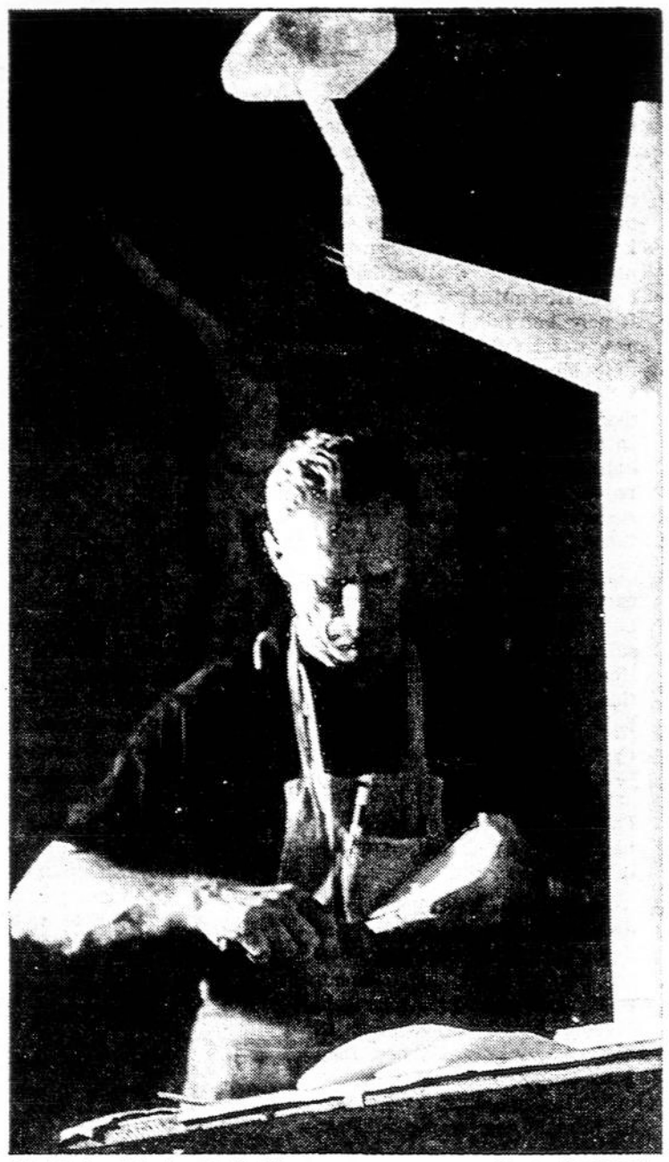

Skulptorius Vytautas Raulinaitis Nuotr. V. Maželio

Žmogus, kuris visiem su šypsena patarnavo

Skulptorius Vytautas Raulinaitis

Ana lietinga ir baisi naktis gegužės 25 prie Washingtono buvo paskutinė ir skulptoriui-dailininkui Vytautui Raulinaičiui.

Gyveno su šeima Clevelande, paskutinius metus dirbo New Yorke dail. V. K. Jonyno studijoje, o nuvažiavo su žmona į Washingtoną, kad ten žūtų kelių susikirtime. Lietus į kelią lijo, iš dešinės atlėkė prožektoriai. Klyksmas, ir — viskas buvo baigta. Smūgis sutriuškino jo krūtinę.

Vėliau jis buvo pervežtas į Clevelandą. Karste gulėjo su ta pačia šypsena, su kuria jis visus pasitiko, visiem ir visada nuoširdžiai šypsojosi. Tai buvo jo būdas, jo draugystė, paprastumas. Nors matė žemelėje ir daug vargo ir daug rūpesčio, bet jis šypsojosi, nes visada tikėjo geruoju žmogumi. Ir savęs negailėjo atiduoti kitiem, kad kitiem būtų geriau ir jaukiau gyventi. Visiem jis turėjo gerą žodį ir paslaugią ranką. Tad išeidamas paliko visiem gilų skausmą ir liūdesį.

Prie jo karsto buvo padėta skulptūra, kurią jis buvo padaręs iš medžio ir kurią labiausiai mėgo. Tai jo, menininko, gyvenimas, vos prasidėjęs, išsiskleidęs, radęs savitus bruožus ir gavęs progos pasireikšti. Dabar viskas turėjo lūžti. Gegužės 29, trečiadienį, Clevelando lietuviai jį palaidojo.

Liko žmona Aldona, kuri dar tebeguli ligoninėje. Ji pergyveno katastrofą ir išliks dviem vaikam: Ingridai ir Andriui. Liko skulptoriaus motina, gyvenusi drauge su jo šeima, brolis Zigmas, Kario redaktorius New Yorke.

Pokalbis prie statulos

Tai buvo šį pavasarį madų parodoje New Yorke. Sėdėjom drauge prie vieno stalo. Rengėjam jis buvo dovanojęs iš aluminijaus atlietą statulą, kurią leido loterijon. Šalia stovėjo ir statula — moderni, išskaidyta linijom, pilna virpančio oro ir judesio. Dail. V. Raulinaitis buvo iš tų žmonių, kurie gyveno visuomenėje ir su ja bičiuliavosi. Jis rėmė jos reikalus, ne kartą aukojo savo statulas, kad draugijos, išleidusios loterijon, pasidarytų pinigų.

Prie tos statulos, kai priešais paradavo gražios damos, jis šyptelėjo ir nusijuokė: kiek visur eita, visur dirbta, dainuota Čiurlionio ansamblyje, oktete, vaidinta. Štai 50 metų!

Pažadėjau jam, kad nucisiu iki jo studijos ir pasikalbėsime ir aprašysime jo darbščias ir draugiškas dienas.

Bet — nesuspėjau nuskubėti. Jis gegužės 1 išvyko iš New Yorko. Iš V. K. Jonyno bažnytinio meno studijos išėjo su teise bet kada grįžti. Išvažiavo tvirkinai namų prižiūrėti, pataisyti. Galvojo jis ir apie kokį savarankų darbą ir savo ateitį.

Išvažiuodamas su savim pasiėmė nemaža skulptūrų, kurias buvo čia sukūręs.

Kūrybos metai

Dail. V. K. Jonyno studijoje jis dirbo nuo 1965 metų. Gyveno čia labai kukliai ir paprastai, dažniausiai mažam kambary prie studijos. Už tai dirbo ilgai studijoje, visur važinėjo, padėjo instaliuoti baigtus darbus. Vakarais dirbo ir sau, panaudodamas pačias moderniausias medžiagas — plastiką, įvairias cemento rūšis. Dalį skulptūrų atliedino metale— aluminijuje (liejimo darbus atliko kitas specialistas). Anksčiau mėgo medį, bet paskutiniais metais prie medžio beveik nebesustojo.

Dirbdamas su naujom moderniom medžiagom, buvo padaręs ir visai naujų technikinių išradimų. Čia būdamas pasirengė parodom Clevelande. Antra parodo buvo Yonkers kolegijoje.

Kūrybos samprata

V. Raulinaitis buvo modernus skulptorius. Tikrovės jis neneigė, bet ja laužė, lenkė prie savo minties ir išraiškos. Jis visur pabrėžė vedamąją mintį, kuri nulėmė ir masės balansavimą erdvėje ir visą išraišką. Arčiau jis buvo eskepionistų, kur pabrėžiama vedamoji mintis, kur atsisakoma forminio turtingumo. Bet iš kitos pusės vėlesniuose kūriniuose vis labiau įsigalėjo surrealistinės nuotaikos.

Nesvetimos jam ir tokios temos: kaliniai, partizanai, Dar kartą valio. Ši skulptūra —Dar kartą valio — ar tik nebus paskutinioji, dailininko sukurta. Ji buvo atiduota skautam, kad būtų išleista loterijon. Loterija ir skautų balius buvo gi jo tragiško žuvimo dieną. Pagerbiant autorių, skulptūra nebeišleista loterijon.

Skulptorius buvo labai išradingų formų, mėgo faktūrinį įvairumą. Kažkoks simpatingas pradas vyravo visoje jo kūryboje, kažkokia draugystė, kuri iš skulptoriaus buvo perėjusi į jo kūrinius.

Skulptorius buvo labai pareigingas ir drausmingas sau, visada laikėsi susitarimo, pasišventęs savo namam, savo šeimai. Apie juos nuolat kalbėdavo, jais rūpindavosi.

Jis buvo gimęs 1918 kovo 3 Vilkaviškyje, 1938 baigė Aušros berniukų gimnaziją, 1940 — Karo mokyklą. Skulptūros studijas pradėjo Vilniaus meno akademijoje, jas baigė 1948 Freiburge. Į JAV atvyko 1949, gyveno Clevelande, ir vertėsi visokiais darbais, amatais. Dalyvavo lietuvių dailės gyvenime. Nuo 1926 buvo skautas, ilgametis Čiurlionio ansamblio narys. Ąžuolo okteto dalyvis.

★

Skautų Vyties korporacija turėtų imtis iniciatyvos velioni skulptorių pagerbti ir surengti pomirtines jo kūrinių parodas. Lengviausia tokią parodą surengti Clevelande. Paskui reikėtų mėginti surengti New Yorke, kur jis sukūrė pačias reikšmingiausias savo skulptūras. Jei būtų galima nuvežti iki Chicagos, tai tikrai būtų gražus dailininko pagerbimas. (p.j.)

Chicagoje ateitininkų susirinkime kun. A. Lipniūno kuopos vėliava ir svečiai. Nuotr. Z. Degučio

VILNIAUS KRAŠTAS FAKTŲ IR ATSIMINIMŲ ŠVIESOJ

Tokiu pavadinimu Australijoje gyvenąs Bronius Zumeris išleido 93 puslapių veikalą apie Vilnių, jį nušviesdamas iš istorinės ir tautinės puses. Veikalas vertingas ta prasme, kad suglaustai aptaria visą Vilniaus problemą ir ypatingai parodo Lenkijos ir tam tikrų lenkų sluoksnių politinį vylingumą bei nusistatymą žūt būt Vilnių turėti, naikinant jo krašte visa, kas lietuviška.

Pirmame skyriuje kalbama apie Vilniaus klausimo kilmę, pretenzijų ir nuomonių skirtumą. Aptariami lenkų aiškinimai apie Vilniaus lenkiškumą seniau ir dabar, ypač užsienio lenkų spaudoje. Plėšri buvusi carinė Rusija, bet ji nedrįsusi neigti, kad Suvalkai, Seinai, Augustavas, Gardinas yra lietuviškos žemės. Lenkų apetitas pasiekęs aukščiausią laipsnį, skelbdamas Vilnių lenkišku miestu.

Antrame skyriuje autorius kalba apie Vilniaus krašto lietuviškumo mažėjimą. Parodo ir kartografiškai valstybės ir lietuvių apgyvento ploto mažėjimą. Duodama oficiali rusų statistika, pagal kurią Vilniaus gubernijoje 1862 rasta 49,9 proc. lietuvių, 18 proc. gudų, ir 17 proc. lenkų. Maždaug tą patį tuo metu radęs ir prancūzas A. Meillet. Lenkų statistikas Balinski nurodęs, kad Vilniaus miesto gyventojai savo kilme daugiausia yra lietuviai. Ir 1866 rusų statistika Vilniaus apskrityje radusi lietuvių daugumą.

Trečiame skyriuje rašoma apie Vilniaus pagrobimo užuomazgą. Apie Suvalkų sutartį, Pilsudskio asmenį ir Želigovskio puolimą bei lenkų sudarytą provizorinę Centrinę Lietuvą. Taip pat ir apie klastingus rinkimus Vilniaus krašte: balsuoti buvę vežami asmenys, kilę kur nors iš istorinės Lietuvos.

Toliau kalbama apie lietuvių padarytas klaidas. Kai po didžiojo karo buvo norima kurti savą kariuomenę, esą buvome didžiai užsifilosofavę, prisidengę keista teorija, kad sąjungininkai "turi prižiūrėti mūsų teritoriją". Dristu paabejoti tokio išvedžiojimo tikrumu. Autorius yra jaunesnės kartos žmogus, pats negalėjęs patirti, kaip nuniokota ir slipna tuomet buvo Lietuva. Iš savo patyrimo žinau, kad pasitikėjimas santarvininkais ir tautų sąjunga tuomet buvo labai didelis. Jie buvo iškėlę laisvo tautų apsisprendimo šūkį, kuriuo remėsi visos atsikuriančios mažosios tautos.

Manau, jog negalima sutikti su autoriaus išvada: "Ir Lietuva liko be sostinės daugiau dėl savo kaltės (apsileidimo, lepšiškumo), negu dėl lenkų ekspansingumo".

Toliau rašoma: "1939 m. rugsėjo m. 1 d. prasidėjus Vokietijos — Lenkijos karui, mūsų nepasiryžimas, net raginant Vokietijai, atsiimti Vilnių ir Vilniaus kraštą kariams buvo ir liko nesuprantamas". Autorius nenušviečia to meto politinės padėties. Lietuva buvo paskelbusi neutralumą. Bendra pasaulio nuomonė buvo, kad Vokietija bus nugalėta.

Šeštame skyriuje rašoma apie Vilniaus krašto nutautinimą. 1936-7 lenkų administracija Vilniuje uždarinėjusi mokyklas, skaityklas. Uždraudusi populiariausius lietuviškus laikraščius. Terorizavusi pavienius asmenis. Baudusi tėvus už vaikų leidimą į lietuviškus darželius. Lenkiškų mokyklų mokytojai kartu buvę ir antilietuviško teroro vykdytojai.

Antrojo karo okupacijos metu veikę lenkų partizanai. Į jų veikimą vokiečiai žiūrėję pasyviai arba net slaptai juos rėmę, norėdami išnaudoti lietuvių ir lenkų nesantaiką. Lietuviai kunigai buvę persekiojami, skundžiami policijai, baudžiami ir perkilnojami.

Abejonė dėl ateities ir pagarsėjęs lenkiškas ūkininkavimas Vilniją privedę prie nepaprasto skurdo. Tik jos gamtos grožio niekas negalėjęs sunaikinti.

Norėčiau patikslinti vieną politinį įvykį, minėtą kalbamame veikale. Tariamas Ribbentropo biuro šefo Kleist apsilankymas Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne, kurio proga jis ragino: "Litauen muss schnell handeln, rasch marschieren, rasch" (353 psl.), įvyko 1939 rugsėjo mėnesį, jau prasidėjus karui su Lenkija. Vokietija tuomet dar nebuvo įsitikinusi savo greitu laimėjimu rytų fronte.

Lietuvos vyriausybės atsisakymas žygiuoti kartu su Hitlerio armija į Vilnių neturėjo nieko bendro su rugpiūčio mėn. pabaigoje Vokietijos įvykdytu viso Pabaltijo pardavimu Sovietų Sąjungai. Nereikia manyti, kad Trečias Reichas Lietuvai būtų perleidęs Vilniją dykai, be jokių militarinių įsipareigojimų. Atrodo, kad ne visai tiksliai yra atpasakotas Krėvės pasikalbėjimas su Molotovu. Gal pastarasis minėjo kai kuriuos ankstyvesnius Trečio Reicho viliojimus Lietuvai prisidėti prie Berlyno-Romos ašies. Apie tai geriausiai žino tų laikų Lietuvos pasiuntinys plk. Škirpa, buvęs eilę metų Berlyne. Iškėlus tokį tvirtinimą, autoriui reikėjo tiksliau nušviesti 1939-1944 Vokietijos politiką lietuvių-lenkų ginče dėl Vilniaus.

Pabaigoje autorius klausia: "Kažin, kaip būtų buvę, jeigu mes būtume jėga Vilnių ėmę, pirmiau nei rusai įsiveržę į Vilnių?" Manau, kad šiuo metu atsakymas yra aiškus: Lietuva būtų tapusi Berlyno–Romos ašies partnere, būtų kovojusi įvairiuose frontuose; su Vokietija būtų griuvusi ir Lietuva, o lietuvių tautos turbūt jau nebebūtų prie Nemuno kranto.

Autorius naudojasi lietuviška pokarine literatūra, kuri dalimi, ypač militariniuose reikaluose, gali būti tendencinga. Veikalo pradžioje trūksta bent trumpo įvado ir dispozicijos, kuri padėtų lengviau orientuotis turinyje. Bet veikalas vis vien gerai nušviečia Vilniaus klausimą, kuris po Europos pertvarkymo greičiausiai vėl iškils aikštėn, ypač, kai lenkai bus stumiami iš dabar užimtų pozicijų vakaruose.

(Bronius Zumeris. Vilniaus kraštas faktų ir atsiminimų šviesoje. Atspaudas iš LKM Akademijos metraščio III tomo, 267-301 psl. Roma 1967. Kaina nepažymėta.)

Dr. M. Anysas

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Technikos Žodis, Nr. 2, inžinierių ir architektų dvimėnesinis žurnalas, redaguoja redakcinė kolegija. Numery rašo: L. Kačinskas — Kibernetika Sovietų Sąjungoje, M. Čampė — Atominės energijos apžvalga, B. Saldukienė — Žvilgsnis į lietuviškojo gintaro kilmę, A. Mažeika — Pastabos dėl pasikalbėjimo su humanitarais, aprašoma Antano Ketvirčio mokslinė knyga apie apšvietimo inžineriją, skelbiamas lietuvių mokslinių darbų sąrašas, prisimenami mirusieji, architektų ir inžinierių veikla ir kt. Numeris iliustruotas, gražiai ir skoningai suredaguotas.

Skautų-skaučių religinės programos aiškinimas, paruošė kun. V. Cukuras, kun. J. Pakalniškis, kun. J. Vaišnys, S.J. Išleido rankraščio teisėmis Lietuvių Skaučių Seserija ir Lietuvių Skautų Brolija, 46 psl., kaina nepažymėta.

ŽIBURĖLIS, Cicero aukštesniosios lituanistikos mokyklos laikraštėlis, nr. 10. Numeris skiriamas Lietuvos laisvės kovos metam atžymėti, 14 psl., spausdintas ofsetu, iliustruotas mokyklos vaizdais.

LIETUVA — filatelistų dijos biuletenis, nr. 4, leidžiamas Chicagoje, iliustruotas pašto ženklų parodos atidarymo vaizdais. Redaguoja Eugenijus Petrauskas.

N.Y. Lietuvių Filatelistų dijos biuletenis, balandžio mėn. numeris. Leidžiamas anglų kalba, redaguoja Walter Norton, skelbiamos pašto ženklų naujienos, viršelyje priklijuoti du dijos išleisti ženklai, skirti dr. Jonui Basanavičiui pagerbti.

LITHUANIANS IN CANADA, knygos autoriai: Pr. Gaida, S. Kairys, J. Kardelis, J. Puzinas, A. Rinkūnas, J. Sungaila, 370 psl., gausiai iliustruota, įrišta į kietus viršelius.

MOKSLEIVIO BALSAS, Hamiltono moksleivių ateitininkų kuopos neperiodinis laikraštėlis. Suredagavo Dainora Juozapavičiūtė, spausdintas ratatoriumi.

LIETUVOS ŠVIESOS KELIU. Kompozitoriaus Broniaus Budriūno kantata lietuviui mokytojui pagerbti. Žodžiai Bernardo Brazdžionio. Kantata sukurta mišriam ir moterų choram su solo sopranu ir bosu. Kantatoje 5 dalys: Juodos naktys, Pirmoji knyga, Verpėjos daina, Laisvės vasaris, Garbė tau, mokytojau. Išleido Pasaulio L.B. valdyba, pirm. J. J. Bačiūno lėšomis. Kaina 2 dol. Gaunama — J. J. Bachunas, Sodus, Mich. 49126. Kaina 2 dol. Choram, užsakant didesniais kiekiais, daroma nuolaida.

Rusnės vardas

Norėdami sužinoti Nemuno atšakos Rusnės vardo reikšmę, turime prisiminti, ką reiškia panašūs į ši vietovardį bendriniai žodžiai. Bendrinis daiktavardis rusnė — tai senovės lietuvių ugnies kulto vieta, kur rusendavo amžinoji ugnis. Rytų aukštaičių tarmėse žodis rusenti reiškia ne tik iš lėto degti, smilkti, bet ir pamažu bėgti. Telšiškių žemaičių žodis rusnoti irgi reiškia lėtą bėgimą, todėl Rusnė — tai lėtai tekanti upė. Senovės indų kalbos žodis rusati reiškia lieti, pilti. Šis abiejų kalbų žodžių panašumas yra geriausias liudininkas, kad Rusnės vietovardis yra labai senos kilmės.

Trečiosios Tautinių Šokių šventės delegacija pas Illinois gubernatorių S. Shapiro. Iš k. į d.: A. Juškevičius, V. Radžius, Vida Kriaučeliūnaitė, pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas, Mrs. M. Everett, Mrs. Shapiro, gubernatorius S. Shapiro, M. Rudienė, J. Kriaučeliūnaitė ir J. Jasaitis. V. Juknevičiaus nuotrauka

LITUANISTINĖ MOKYKLA BAIGĖ MOKSLO METUS

CLEVELAND, OHIO

Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyko gegužės 25-26. Prasidėjo pamaldomis Šv. Jurgio parapijos bažnyčioj. Po pamaldų buvo akademija bei generalinė repeticija užbaigtuvių vakarui.

Gegužės 26 parapijos salėje įvyko muzikos, literatūros ir tautinių šokių vakaras. Programą atliko Aukuro ansamblis, vadovaujamas Alf. Mikulskio, kanklių orkestras, vadovaujamas O. Mikulskienės, literatūros ir tautinių šokių grupė, režisuojama P. Maželio.

Vakarą atidarė mokyklos vedėjas Joga. Padėkojo mokyklos tėvų komitetui už didelį prisidėjimą prie šio parengimo, programos rengėjams ir atlikėjams, taip pat ir publikai —už gausų atsilankymą. Programai vesti pakvietė ansamblio vadovą Alf. Mikulskį.

Iškilmingai atidarius, scenoje pasirodė Aukuro ansamblis iš 30 dainininkų, gi prieš sceną sutalpino kanklių orkestras iš 19 muzikantų. Programą pradėta Lietuvos himnu.

Sudainuota Br. Budriūno "Išėjo mergelė" ir A. Mikulskio "Pempel". Tolimesnėje programoje: D. Gaižutytė — A. Giedriaus "Du žvirbleliai ir katinas" ir M. Idzelytė — B. Braždžionio "Motinai". Kanklių orkestras atliko A. Mikulskio "Tautinių šokių siutą", "Rudenėlį" ir "Lenciūgėlį". Po to pasirodė R. Vyšniauskaitė ir V. Žygaitė — A. Giedriaus "Gaidys ir ūkininkas". Choras su kanklių orkestru sudainavo A. Mikulskio "Malūnėlį", "Tekėjo saulelė" ir Strolios "Grįšim, grįšim". Toliau pasirodė R. Butkutė — P. Jurkaus "Kregždės", O. Kliorytė — Putino "Rūpintojėlis", VII sk. mokiniai — V. Tamulaičio "Aukso maišas". Choras ir kanklių orkestras dar atliko J. Bertulio "Aš esu lietuvis" ir J. Gaidelio "Dainuojanti jaunystė". Tautinius šokius — "Pas močiutę augau" ir suktinį — šoko VI-IX sk. mokiniai. Blezdinginį Jonkelį šoko keturios poros mokinių. Akordeonu šokiam grojo P. Matulevičius.

Mokyklos vedėjas Joga padėkojo programos dalyviam ir priminė, kad Aukuro ansamblis švenčia 5 metų sukaktį. Sukakčiai paminėti išleista plokštelė. Kad pasisekė ją išleisti, tenka didelė padėka LB Clevelando I-os apylinkės valdybai, davusiai paskolą, Rapolui Valotkai, prisidėjusiam auka, ir p-lei Penkauskaitei, jai skirtą honorarą už piešinį paaukojusiai plokštelės išleidimui.

Pirmuosius plokštelės egzempliorius Vysk. M. Valančiaus mokyklos vedėjas įteikė Aukuro ansamblio vadovui muz. A. Mikulskiui, kanklių orkestro vadovei O. Mikulskienei, Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui, Šv. Jurgio parapijos mokyklos seselėm, LB centro valdybos pirm. Nainiui, "Tėvynės Garsų" ved. J. Stempužiui, lit. mokyklos tėvų komitetui, LB I-os apyl. valdybai, R. Valotkai, p-lei Penkauskaitei.

J. Stempužis savo žodyje priminė, kad dainą reikia dainuoti, gerbti ir mylėti. Jis pasiūlė plokštelę įteikti ir Vysk. M. Valančiaus bei Šv. Kazimiero lit. mokyklų vedėjam.

Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigtuvės praėjo su pasisekimu. Tikrai didelė padėka tenka mokyklos ved. Jogai, mokytojam, Aukuro ansamblio vad. Alf. Mikulskiui, kanklių orkestro vad. O. Mikulskienei, mokyklos tėvų komitetui, mokinių tėveliam ir visuomenei už gausų atsilankymą.

Po oficialiosios dalies buvo vaišės ir šokiai.

L. Žvirkalnis

Atlanto rajono skautų sporto šventė

WORCESTER, MASS.

Vieta — Maironio parkas

Šeštadienis, birželio 22

9-10 val. registracija.

10-10:30 sporto šventės atidarymas — dalyviai pilnai skautiškai uniformuoti.

10:30-1 val. sportas — senjorų ir jaunių krepšinis, senjorų, jaunių ir sesių tinklinis.

1-1:30 — pietūs.

1:30-6:30 sportas — senjorų, sesių, tinklinis ir krepšinis, jaunučių, jaunių ir sesių tinklinis ir krepšinis, jaunučių, jaunių ir sesių stalo tenisas, brolių plaukimas.

6-7 vakarienė.

8-9 Joninių laužas — programoje skautų-čių "Aidai", vilkukai ir paukštytės ir skautai vyčiai.

Sekmadienis, birželio 23

8:30 pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje.

10-1 lengvoji atletika—Quinsigamond State Park (kitoje Maironio parko pusėje): jaunių, jaunučių ir sesių 100 m. ir 120 m. bėgimas, šokimas į aukštį, rutulio stūmimas, estafetė, šuolis į tolį, vilkiukų šokimas į tolį, 100 pėdų bėgimas maiše, 100 pėdų trijų kojų bėgimas, bėgimas 200 p.

1-1:30 pietūs.

1:30-4:30 sportas Maironio parke — finalinės rungtynės senjorų, jaunių, jaunučių ir sesių.

4:30 sporto šventės uždarymas ir taurių įteikimas —skautai dalyvauja pilnai skautiškai uniformuoti arba su tvarkingomis sporto uniformomis.

NAUJAS TEKSTILĖS INŽINIERIUS

PHILADELPHIA, PA.

Nardis Jonas Antanaitis birželio 1 sėkmingai baigė Philadelphia College of Textiles and Science, vieną iš garsiausių tekstilės mokyklų Amerikoje, gaudamas B. S. (Bachelor of Science) laipsnį tekstilės inžinerijoje. Lankydamas universitetą, jis dirbo vakarais įvairiose Philadelphijos mezgimo įmonėse.

N. Antanaitis gimė Kaune 1935, o 1946 kartu su tėveliais ir sesute apsigyveno Brazilijoj. Ten baigė gimnaziją ir technikos mokyklą. Trokšdamas tęsti mokslą toliau, 1964 N. Antanaitis atvyko į J.A.V. ir apsistojo Philadelphijoje pas Edmundą Drasutį, kuris jam daug padėjo studijų metais.

Liepos mėnesį naujasis inžinierius pradės dirbti savo srityje Coats and Clark firmoj, Newport News, Virginijoje.

Išvykdamas iš Philadelphijos, N. Antanaitis su žmona Ivona, kurią vedė 1966, dėkoja savo geradariui Edmundui Drasučiui, Rožei Butkienei ir visai Šparkvičių šeimai už parodytą širdingumą gyvenant ir besimokant Philadelphijoje.

Inžinieriui N. Antanaičiui linkėtina geros sėkmės ir naujame darbe.

-S.

Nardis J. Antanaitis

Lietuvių tautos kankinių paminklas — šv. Marijos Gailestingumo Motinos Aušros Vartų koplyčia, šalia Švento Petro karsto bazilikoje, Romoje, jau ruošiama. Kasimo darbai jau baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų vardai, kurie bus įdomūs ne tik šiandien, o ir tolimoje ateityje. Reiktų, kad lietuvių vardų ten būtų tūkstančiai. Galima įrašyti save, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių vardus, pasiunčiant auką adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701, W. 68th Street Chicago, Ill. 60629

JAV-se aukos nurašomos nuo mokesčių (Tax deductible)

Lietuvos Gen. Konsulate New Yorke birželio 9 buvo advokatų pasitarimas. Iš k. į d.: dr. Elena Armanienė (Baltimore, Md.), gen. konsulas A. Simutis, Zuzana Šalnienė (Boston, Mass.), Janina Simutienė, Regina Budrienė, Marija Šveikauskienė (Boston, Mass.); stovi: Tomas Grajauskas (Baltimore, Md.), Klemensas Vokietaitis (New York, N.Y.), Lijolė Stanulytė, Leonas Mažotas (Hartford, Conn.), Antanas Stokna (Amsterdam, N.Y.) ir R. J. Tarrant (Washington, D.C.)

Nuotr. L. Tamošaičio

ADVOKATAI NEW YORKE TARĖSI DĖL PALIKIMŲ

Birželio 9 Lietuvos Generaliniam Konsulate New Yorke posėdžiavo iš įvairių miestų suvažiavę konsulato advokatai.

Okupavę Lietuvą ir apiplėšę Lietuvos gyventojus, okupantai siekia užgrobti ir tai, kas tiem gyventojam galėtų tekti iš užsienyje, ypatingai Amerikoje, mirusiųjų giminaičių palikimų. Maskvos Injurkolegija (Inostrannaja Juridičeskaja Kollegija) tam tikslui yra atidariusi Vilniuje ir savo skyrių, per kurį išgauna iš Lietuvos gyventojų įgaliojimus Sovietų Sąjungos interesus Amerikoje atstovaujantiem advokatam. Lietuvos gyventojai kitokio pasirinkimo neturi, kaip tik pasirašyti jiem pakištą rusišką įgaliojimą. Kiekvienas, kas pažįsta sovietinę santvarką, gerai žino, kas būtų, jei jis nepasirašytų.

Netenka ir aiškinti, kad Maskvai pirmoje eilėje rūpi ne okupuotos Lietuvos gyventojų gerovė, bet jiems tenkančių dolerių užgrobimas. Prieinama net iki tokių kuriozų, kad Maskvos Injurkolegijos advokatai Amerikoje reiškia pretenzijas ir į Lietuvos bažnyčiom užrašytus palikimus. Ar bereikia ir aiškinti, kad Maskva interesuota ne Lietuvos bažnyčių ar gyventojų gerove, bet užgrobimu dolerių, kurie tiem gyventojam galėtų tekti.

Dauguma Amerikos valstijų turi net specialius įstatymus, kad apsaugotų nuo apiplėšimo Sovietų Rusijoje ir jos užgrobtose šalyse gyvenančius įpėdinius. Nežiūrint to, laiks nuo laiko vienur kitur sovietų interesus atstovaujantiem advokatam pavyksta palikimus išgauti. Iš to pasipelno Sovietų Rusijos iždas, advokatai, o įpėdiniai gauna tik trupinius arba dažnais atvejais ir nieko.

Blogai, jei nepasirūpinama surašyti testamentų, bet negeriau, jei testamentai surašyti neatsižvelgiant į ypatingas sąlygas, kurios susidaro dėl okupacijos.

Šalia kitų problemų Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke advokatai svarstė ir tai, kaip turėtų būti surašyti testamentai, kad įpėdiniai savo palikimus gautų be okupantus atstovaujančių advokatų įsikišimo. Suinteresuotieji palikimų apsaugojimu turėtų kreiptis į Lietuvos konsulatus arba ir į jų advokatus.

Rep.

BRIDGEPORT, CONN.

Eduardas Vladas Barius, gimęs 1946 Miunchene, į JAV su tėvais atvyko 1949. Šiemet birželio 9 baigė Fairfield universitetą Bachelor of Science laipsniu accounting srityje. Universitete priklausė Phi Kappa Theta korporacijai, tris metus būdamas korporacijos kasininku. Be to, priklausė universiteto studentų sporto sąjungai.

Dirbdamas New Havene, Connecticut, Winchester -Western bendrovėje kaip finansų analistas, rudenį planuoja tęsti mokslą ir šioje srityje įsigyti masterio laipsnį.

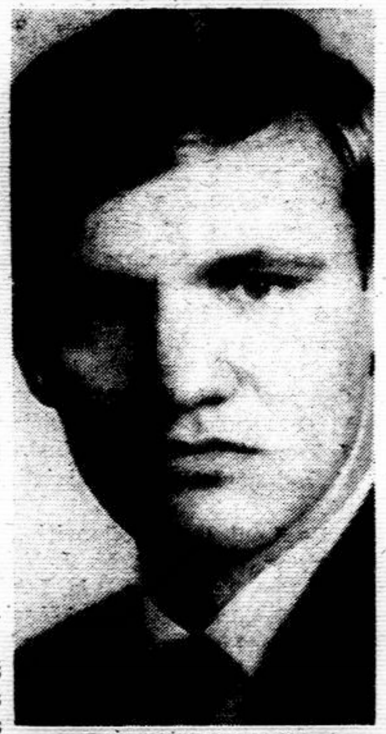

Eduardas Vladas Barius

TREČIOJI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Mūsų jaunimas gyvas ir entuziastingas. Jis moka ir nori dirbti kur reikia. Tai rodo ruošiamoji trečioji tautinių šokių šventė, kuri įvyks Chicagoj liepos 7, amfiteatro didžiojoj salėj.

Šventei ruoštis pradėta ankstyvą praėjusių metų rudenį. Komitetas, vadovaujamas energingo visuomenininko dr. Leono Kriaučeliūno, šventę planavo ištisais mėnesiais ir darė viską, kad ji būtų vienu iš iškiliausių kultūrinio gyvenimo įvykių šiais sukaktuviniais metais. Ši šventė išjudino nuo krašto iki krašto Amerikos žemyno, Kanados, Pietų Amerikos jaunimą. Į šventę atvyksta 42 tautinių šokių šokėjų grupės, virš 1200 šokančio jaunimo. Ar tai ne imponuojantys skaičiai?

Tautiniai šokiai jaunimą patraukia Lietuviška aplinka ir viliojantis šventės didingumas jį uždega noru dirbti ir dirbti. Komitetas džiaugiasi šokančio jaunimo entuziazmu. Tautinių ansamblių ir šokių grupių vadovai teigia, kad jaunimas dega darbo nuotaikomis. Jo darbo vaisiais liepos 7 gėrėsis virš 10,000 žiūrovų. Jaunimą sveikins vyresnioji karta. Už šios šventės grožį ir sėkmę jam priklausys neužmirštama padėka.

Ar verta kviesti šokėjus iš Pietų Amerikos — Urugvajaus ir Argentinos? Taip. Jų noras pamatyti didingas šventes, tūkstančius lietuvių, patiem į šventes įsijungti duoda akstino grįžus savajame krašte šviesiu žiburėliu sušvisti lietuviškoje aplinkoje. Tai yra įrodęs ir jaunimo kongrese dalyvavęs jaunimas. O darbininkų Pietų Amerikoje lietuviškieji dirvonai labai laukia.

Tautinių šokių šventė turės būti tikrai didinga. Parinkti šokiai daugiausia nauji. Vyr. meno vadovė J. Matulaitienė su padėjėjomis G. Gobiene ir G. Breichmaniene taip išplanavo šokių spalvingumą, kad jie atrodys kaip gražiai išausti raštai, kuriuos lydės muz. J. Zdaniaus paruošta muzika. Muzikai Br. Budriūnas ir Br. Jonušas šventei sukūrė specialius maršus. Kai kuriuos šokius su simfoniniu orkestru, diriguojamu J. Zdaniaus, palydės specialus choras.

Kaip matome, šventei ruošiamasi su ypatingu dėmesiu. Ja domisi plačioji lietuvių visuomenė Amerikoje ir Kanadoje. Ji randa atgarsį, nors pritildytą, ir pavergtoje Lietuvoje.

Jauna lietuvaitė iš pavergtos tėvynės laiške rašo:

"Jūsų tautinių šokių šventės ataidėjęs aidas lyg šviesiu spindulėliu mum parodė tolimą, bet mielą ir brangią viltį. Tikime į šventės grožį ir mintimis esame su jūsų šokančiu jaunimu. Mus džiugina tūkstančiai šokėjų, ir neįtikėtini skaičiai svečių (žiūrovų. J. J.). Jūs esate gyvi ir tvirto tikėjimo. Tikėkite, ir mes tikime... Juk po nakties ateina rytas. Ateis jis mum ir jum."

Ši šventė Lietuvos pavergėjam dar kartą įrodys, kad išeivijos jaunimas nežūsta, bet auga lietuviškoje aplinkoje ir ruošiasi ateinančių metų lietuviškiem darbam ir kovai už Lietuvos išsilaisvinimą.

Tebūnie ši šventė lietuvių jaunimo didysis sąskrydis ir didžioji visų lietuvių gyvastingumo demonstracija!

Visi keliai teveda visus iš visų lietuviškųjų kolonijų į šią šventę.

Jurgis Janušaitis

IŠ VISUR

— **Kun. Antanas Jonušas,** nuo 1949 m. einas Lietuvių kolegijos Romoje ekonomo pareigas, gavo monsinjoro titulą, o prel. dr. Z. Ignatavičius, ėjęs kolegijos inspektoriaus pareigas, paskirtas tos pačios kolegijos prorektoriumi.

— **Kanados LB švietimo komisija** ruošia vien Kanados lituanistinių mokyklų mokinių kongresą su tautiniais šokiais, dainomis ir kt. Kongresas įvyks Woodbridge birželio 22. Jame yra pasižadėjusios ir ruošiasi dalyvauti beveik visos mokyklos. Dalyvių, vien mokinių numatoma turėti virš 700, o su tėvais — gerokai virš 1000.

— **Tautinių šokių šventės** komiteto atstovų, dalyvavusių Chicagos miesto majoro Richard J. Daley kvietime dalyvauti tautinių šokių šventėje, nuotrauką kartu su majoru įdėjo pietinėje Chicagos dalyje plačiai skaitomas savaitraštis Southtown Economist gegužės 8 numeryje. Vykdant Kultūros Fondui vajų, Southtown Economist rašė apie lietuvių pastangas išlaikyti savo kultūrą. Vajui vadovavo dr. Leonas Kriaučeliūnas ir jo pastangomis užmegzti ryšiai su laikraščio bendradarbiais.

— **Ona Gradinskienė** vadovauja III-sios tautinių šokių šventės svečių ir šokėjų susitikimo vakarienės rengimui. Ona ir Jonas Gradinskai, dažnomis aukomis remią mūsų tautinę veiklą, ne vien įdedamu darbu, bet ir finansine auka parėmė III-ją tautinių šokių šventę.

— **Architektas Jonas Stankus,** praėjusiais metais sėkmingai vadovavęs Chicagoje Balfo rudeniniam lėšų telkimo vajui, tautinių šokių šventės rengimo reikalam paaukojo 200 dol. Jonas ir Vanda Stankai yra nuolatiniai bendruomeninių darbų rėmėjai. Be to, Vanda Stankienė yra mėgiama pramoginių dainų dainininkė. Jos įdainuotos plokštelės plačiai pasklidę lietuvių ir amerikiečių tarpe.

— **Putnamo mergaičių stovykloje** dar yra vietų paskutinėm dviem savaitėm, t.y. nuo liepos 14 iki 28. Prašome skubiai rašyti adresu: Camp Immaculata, Putnam, Connecticut, 06260.

MOKSLEIVIAI IR JAUNUČIAI Į ATEITININKŲ STOVYKLĄ KENNEBUNKPORTE!

Mokslo metam užsibaigus, jaunimas jaučiasi užsipelnęs poilsio. Tam tikslui yra rengiamos vasaros stovyklos. Rytinio pakraščio ateitininkai yra laimingi galėdami stovyklauti erdvioje ir gražioje lietuvių pranciškonų sodyboje, Kennebunkporte. Kasmet ši stovykla auga ne tik stovyklautojų skaičiumi, bet tobulėja programų paruošimais ir progresuoja pačių stovyklautojų prisidėjimu prie dvasios kūrybingumo. Iš šios ir kitos panašios stovyklos išaugs ne vienas jaunimo vadovas ateičiai.

Šiemet tikimasi ypač gausaus stovyklautojų skaičiaus. Dar neužsiregistravę prašomi nedelsiant registruotis.

Jaunimas labai mėgsta susiburti tarp savo bendraamžių. Moksleiviai ir jaunučiai turi atskirus vadovus ir atskiras stovyklos programas. Tai įgalina geriau augti kūrybingume. Stovyklos dvasios vadas bus lietuvių jėzuitų provinciolas tėvas Ged. Kijauskas. Jaunučiam vadovaus Putnamo seserys, kurių darbas su jaunimu yra plačiai pasklidęs.

Visi rytinio ir nerytinio pakraščio moksleiviai ir jaunučiai kviečiami į ateitininkų stovyklą Kennebunkporte, rugpiūčio 4-18.

Registruotis: MAS Rytų atstovybė, 207 Yellowstone Rd., Plymouth Meeting, Pa. 19462. Tel. 215-828-6022.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

Po 250 dol. Anicetas Grigaliūnas, Davenport, Iowa.
N. N., Richmond Hill, N.Y.
110 dol. O. Saukaitis, Bristol, Conn.
Po 100 dol. J. Vembrė, So Boston, Mass.
S. Ruginis, Brooklyn, N.Y.
20 dol. Mrs. M. Kovitz, Bristol, Conn.
5 dol. V. J. Butrimaitis, Le Roy, N. Y.

1 dol. M. Petraitienė, Port Chester, N.Y.

Visiem aukojusiem teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukas siųsti: Building Fund, Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

LIETUVIAI BANKININKAI POSĖDŽIAVO PUŠYNE

Lito bendrovės metinis suvažiavimas

Prieš trejetą metų New Yorke pradėta organizuoti lietuviška investavimo bendrovė, kuri pasivadino Lito vardu. (Žmonės ją tiesiog vadina lietuvišku bankeliu). Bendrovės pagrindinis organizatorius buvo jaunas finansistas Vytautas Vebeliūnas.

Suradęs šalininkų, Vytautas Vebeliūnas įkūrė bendrovę, išleido akcijas ir pradėjo jas platinti. Bendrovė išaugo, atidarė net savo skyrių Chicagoje.

Birželio 16 bendrovė sukvietė metinį akcininkų susirinkimą. Sukvietė ne į kokį New Yorko viešbutį, bet prie ežero. Susirinkimas buvo p. Škėrių vasarvietėje, Panamoka, L. I. (Vietovė tikrai lietuviška: pana moka!). Ten pušyne buvo sudėti suolai ir stalai, kur susėdo "bankininkai".

Bendrovės pirmininkas Vytautas Vebeliūnas susirinkimui vadovauti pakvietė vieną iš direktorių Algį Vedecką, sekretoriavo bendrovės raštininkė Audronė Šileikaitė. Prie tų viršūnių dar prisidėjo ir dr. A. Skėrys ir Juozas Baužys, svečias iš Chicagos. Susirinkimas pravestas pagal New Yorko valstybės nustatytą tvarką, oficialiai. Susirinkime atstovauta 57 procentai visų akcijų.

Direktorių taryba

Pirmiausia pertvarkyta direktorių taryba. Iš direktorių pareigų pasitraukė Emilis Radeckis, vienas iš pirmųjų Lito steigėjų. Jis pasiliko tik bendrovės sekretoriaus pareigose. Jo vieton išrinktas Kvirinas Aleksandravičius. Be jo dar į direktorių tarybą įeina Vytautas Vebeliūnas, Algis Vedeckas, Juozas Baužys, Vytautas Galvydis, abu iš Chicagos.

Dar 20,000 akcijų

Visos autorizuotos akcijos jau pernai išparduotos. Vienos akcijos kaina dabar yra 13 dol. Kad investavimo keliai į Litą nesusitrukdytų, direktorių taryba pasiūlė ir susirinkimas balsavimu patvirtino išleisti dar 20,000 akcijų. Jas užregistravus bus galima platinti lietuviškai publikai arba panaudoti prekybom plėsti.

Padidėjęs turtas

Praeitų metų gale Lito bendrovės turtas jau siekė per 400,000 dol. Šį turtą padidino išplatintos akcijos. Buvo nupirktas apartamentinis namas Cicero, Ill. Padidėjo ir taupymo sąskaitos. Metinės turto pajamos prašoko 36,000 dol. Palyginus su praeitais metais, pelnas pakilo apie 200 procentų.

Balsas iš juostelės

Svečias iš Chicagos Juozas Baužys atvežė iš savo bičiulio tarybos nario Vytauto Galvydžio įrašytą žodį į magnetinę

(nukelta į 8 psl.)

Išleidžiama Prano Narvydo knyga

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos I-asis kyrius New Yorke nutarė išleisti savo garbės pirmininko Prano Narvydo knygą "Gimtinės takais".

Pranas Narvydas prieš 60 m. išvyko iš Lietuvos. Amerikoje nuoširdžiai įsijungė į lietuvišką veiklą. Čia gyvendamas, visada gyvai prisiminė savo gimtąjį kaimą ir jo apylinkes. Tai yra aprašęs laikraščiuose. Bet nemaža tų aprašymų dalis tebėra nespausdinta.

Prano Narvydo pasakojimai — tai vaizdai vieno Lietuvos kampelio. Jie būdingi ir visos Lietuvos kaimo gyvenimui, gerokai atitolusiam nuo mūsų dienų. Juose yra įdomių duomenų apie mūsų praeities medžiaginę buitį, gyvenimo supratimą ir kaip visa tai laiko eigoje pamažu keitėsi.

Išleidžiamojoj knygoj bus išsaugoma bent dalis Prano Narvydo raštų. Knyga bus vidutinio formato, apie 300 puslapių. Visi raštai knygai jau yra paruošti.

Spausdinant 500 egzempliorių, knygos išleidimas atsieitų apie 1500 dolerių. Reikia piniginės talkos. Kiekvienas, aukojęs nemažiau 5 dolerių, bus laikomas garbės prenumeratorium ir bus įtrauktas į sąrašą, atspausdintą pačioj knygoj, kurios vieną egzemplioriu jis gaus.

Čekius ar money orderius siųsti: Antanas Jurgėla, 1497 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y. 11227. Informacija apie leidinį: telef. EM 6-2494.

Už dėmesį šiam prašymui taria ačiū ALTS pirmojo skyriaus valdyba, kurią sudaro: pirm. dr. A. Budreckis, vicepirm. A. Diržys, visuom. reik. narys J. Kiaunė, kult. reik. narys D. Penikas, sekr. A. Jurgėla.

POMIRTINEI PRANO LEMBERTO KNYGAI IŠLEISTI AUKOJO:

50 dol. — Vitalis ir Danutė Lembertai.

30 dol. Romas A. Bričkus.

Po 25 dol. Dr. M. ir A. Deveniai, O. V. ir J. Raukčiai, A. ir B. Brazdžioniai, E. ir J. Sinkiai, G. Gudauskienė, J. V. Dovydaičiai, P. O. Dovydaičiai, Dr. S. ir S. Kudokai, E. A. Arbai, Dr. M. Gimbutienė.

Po 15 dol. Santa Monikos Lietuvių Klubas, D. ir M. Sodeikai, A. ir V. Činikai.

Po 10 dol. — B. A. Griciai, A. Markevičius, V. K. Barmai, M. Paškus, E. K. Statkus, D.J. Mitkai, Prof. Alminas, A. M. Priškus, Geštautai, N. V. Apeikiai, A. A. Raulinaičiai, J. O. Andriai, Dr. E. H. Tumai, B. D. Railos, S. Pautienienė, P.M. Gauronskai, J. V. Andrašiūnai, V. G. Jatuliai, A.J. Gustaičiai, J. Tumavičius, E. J. Kačinskai, V. I. Tamošaičiai, S. Miniotienė.

Po 5 dol. Dr. A. Šliupaitė, J. Švaistas, P. Grušas. M. J. Vaičiai, Liet. Teisininkų D-ja, L.A., A.V. Pažiūrai, J. G. Rukšėnai, Mr. Mrs. Lindeman, A. Čampė, B. Lukauskienė.

3 dol. A. O. Mironai.

SPORTAS

CHICAGOS LITUANICA NEW YORKE

Jau esame minėję, kad PLB seimo metu įvykstančioje sporto programoje svarbiausiu įvykiu bus futbolo rungtynės tarp vietos Lietuvių Atletų Klubo ir daugkartinio Š. Amerikos lietuvių futbolo meisterio Chicagos LFK Lituanica. Pajėgiame vienete, šalia pereitą kartą aprašyto H. Jenigo, vidurio puoliku žaidžia "Maikis" Mikalauskas.

Gimęs Škotijoje. Lietuviškas spalvas futbolo aikštėje atstovauja jau virš 10 metų. Greitas, tvirtas ir veržlus žaidikas yra gynikų ir vartininkų pabaisa. Jis bene geriausias Lituanicos įvarčių medžiotojas.

Atletas

Mike McCluskey-Mikalauskas

Nauji Darbininko skaitytojai

V. Jurelonis, Methuen, Mass., J. Buikus, Frackville, Pa., M. Vedegis, Woodhaven, N.Y., A. Lauraitis, Maspeth, N.Y., V. Kavaliukas, Detroit, Mich., J. Valiūnas, Paterson, N.J., J. Juodvalkis, Cicero, Ill., B. A. Bubelis, New Hope, Pa., O. Ankus, Chicago, Ill., E. Pavelites, B'klyn, N.Y., Mrs. A. Vakauzas, S. Boston, Mass., Bronė Wilkinson, Baltimore, Md.

Užsakė kitiem: P. A. Deltuva — J. Raškevičiui, abu iš Rockford, Ill.; W. Rusilas, Hagaman, N.Y. — P. Bobinui, Amsterdam, N.Y.; E. Vaitiekūnienė, B'klyn, N.Y. — M. Laupinaičiui, S. Paulo, Brazil; A. Swides, B'klyn, N.Y., — A. Sabaliauskui, Pittsburgh, Pa.; M. Ridikas, B'klyn, N.Y. — V. E. Blinkienei, Hollywood, Calif.; C. S. Bobelis, Plainview, N.Y. — A. Bobelienei, B'klyn, N. Y.; K. J. Kudukis — J. Jacynai, abu iš London, Ont. Kanada; J. N. Trusas, Brighton, Mass. — Barborai Medetis, Marlborough, Mass.; S. Stanaitis, Chicago, Ill. — A. Sadauskui. Buenos Aires, Argentina: R. Kondratienė, B'klyn, N. Y. — J. Juozaitienei, Cleveland, Ohio.

Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam 5 dol. Prenumeratos reikalais kreiptis į administraciją: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai tęsti reikalingas jaunimas.

Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais.

Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo.

Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

ST. CATHERINE OF SIENNA CHURCH
22 Riverton Street
St. Albans, L.I. New York
Rev. J. Dermody, Pastor

M. FENNESSY
GENERAL CONTRACTORS
680 Jamaica Avenue
Brooklyn, N. Y.
Call TA 7-8387

E. S. WITKOWSKI & CO.
TRAVEL
130 East 7th Street
New York City 10009
Call 674-3652

POMEROY CO. INC.
208 Livingston St. Brooklyn
TR 5-2707
16 East 42nd Street New York
MU 2-8446

P. ZACCARO
CA 6-1212
225 Lafayette Street
New York City

LANSEN BAKING CO. INC
732 Henry Street
Brooklyn, N. Y.

Mr. Mrs. Anthony Papandrea
A & AP.
DRESS CO., INC.
3364 White Plains Rd.
Bronx, N.Y.
Tel. TU 1-6700

Miracle Mile Food Town
OUR TWO STORES
Fisher Boulevard
and Route 37
Toms River, N.J.

George Anderson
Trucking Co.
1215 Prospect Avenue
Bronx, New York
KI 2-1795

Westfals Restaurant
111-02 Atlantic Avenue
Richmond Hill, Queens
Tel. VI 7-4000
Open 7 days

Redmond Funeral
Home Inc.
476 73rd Street
Brooklyn, New York
SH 5-4646

The New Expanded
VILLAGE DEN
RESTAURANT
GEORGE & SIMMY
225 West 12th Street
New York City 10011
AL 5-2444

ST. ALPHONSUS
CHURCH
308 West Broadway
New York City
WA 5-9226
Father Joseph Whalen

Vignola Haulage
824 64th Street
Brooklyn, N. Y.
Call 748-7276

Compania
Pastry Shop
7105 13th Avenue
Brooklyn N.Y.
(212) TE 7-2464
The finest Italian Pastry
Wedding, Birthday
and Graduation Cakes.
Closed Mondays

FEDERAL
STORAGE
WAREHOUSE
TRANSPORTATION
STORAGE
WAREHOUSE
155 Washington Street
Newark, N. J.
(201) MI 3-2222

In Memory of Robert F. Kennedy

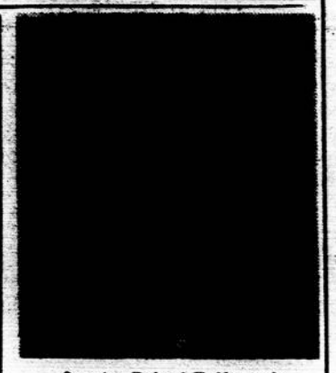

Senator Robert F. Kennedy
1925—1968

FRANKS
REFRIGERATION
SERVICE
217 Marshall Ave Trenton N.J.
Air Conditioning
Commercial and Domestic
Call 609 - 587-6722

SUNNYSIDE
BRAUHALL
4106 Queens Boulevard
Sunnyside L.I. N.Y.
RA 9-9311

MRS. MAXWELL'S
HOME BAKERY
2700Atlantic Avenue
Brooklyn N.Y. 11207
HY 8-2200

BROAD NATIONAL
BANK
905 Broad Street
Newark N. J.
Call 624-2300

TONY PADDOCK
COIFFURES
Late Nite Friday
U.S. Highway No 20C-206
Pluckemin N.J.
Call 658-4576

LARISON'S
TURKEY FARM
CHESTER, N. J.
(201) 879-5521

JANIE BEAUTY
SHOPPE
188 Amherst Street
East Orange N. J.
Call 201 - 672-9734

FIVE BROS.
CARTING CO.
84 William Street
New York City
Quality Service Always
Tel. (212) 943-3811

CAPPA
UPHOLSTERY
CO.
87-15 115th Street
Richmond Hill
Long Island, N.Y.
VI 7-6030

CHURCH
OF THE
CRUCIFIXION
459 West 149th Street
New York
AU 6-5050
Fr. C. William Forsyth

SWEETHEART
LAUNDRY
1709 Tenth Avenue
Brooklyn, N. Y.
Call SO 8-5256

OLSON BROS.
Mfg. of all types of Saw Blades,
for every sawing requirement
Independent mechanic & hardware
saws. Steel rule die saw blades.
Call SO 8-3554

Spielmans
Restaurant
1097 FIRST AVE.
New York City
Tel. (212) TE 8-9814

EAST ISLIP PAINT
AND WALLPAPER
CO.
Ed Benedict —
Authorized Dealer
Benjamin Moore, Colorizer,
Dupont, McCloskey
Varnish — Complete
selection of wallpapers
Thibaut, Schumacher, Lenox
64 West Main St. East Islip
(516) JUniper 1-7575

WOODLAWN
MORTICIANS
Inc.
4418 White Plains
Road
Bronx, N. Y.
(212) FA 4-4500

L. I.
HOFBRAU
80-11 Broadway
Elmhurst Queens
Home of the World Famous
Sauerbraten
Catering for all occasions
Your Host
Robert Burns
Call IL 8-1565

SOUTHERN
KITCHENS
Inc
538 Georges Road
North Brunswick
N. J.
Call 249-8220

OLD
SEIDELBURG
626 3rd Avenue
New York City
FOR THE FINEST
OF FOOD
Call
TN 7-2678
ask for Joe or Jack

Pilkington's
Gulf Servicenter
Open 7 days a week
We do general auto repairs
326 Lincoln Avenue
Hawthorne N.J.
Call
201 - 427-9759

George's
Seafood & Steak
House
1980 Flatbush Avenue
off Kings Highway
Free Parking
Your Hosts
GEORGE and JOAN
Call
ES 7-7674

NED'S
Sailboat
Rentals
On the Cove
at Barons Marina
SAG HARBOR
Call 516 - 725-0560
or 516 - 725-1136

DE ROSSI
& SON
COMPANY
6th and Quince Street
VINELAND
New Jersey
Call 609 - 691-0061

MICHAEL
CONSTRUCTION
CO.
182 Floyd Street
Belleville, N. J.

VASAROTOJŲ DĖMESIUI!

Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiame CAPE COD kurorte — gražioje lietuviškoje Jansonų vasarvietėje viloje

AUDRONĖ

87 EAST BAY RD. OSTERVILLE CAPE COD MASS. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

Atidaryta vasarojimui nuo birželio 22 d. Kreiptis: Vila AUDRONĖ, Mrs. Marija Jansonas, 87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod, Mass. 02655; telef. 428-8425.

Visi mielai kviečiami atvykti!

JUOZO BANDZIUKO BARAS IR RESTORANAS. Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais: alum, vynu ir dar stipresniais; gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais. 110-12 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y. 11418; tel. 846-9286.

MEISTERIŠKA IR KULTŪRINGA NAMŲ APYVOKA

Pilnas namų apstatymas arba pavienis pasirinkimas papuošimui bet kuris baldas. — Šie ir daug kitų iš Vokietijos importuotų baldų miegamųjų apstatymui.

Vokiški importuoti baldai išimtinai gaunami

ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th Street — Tel. TR 9-0400
(Tarpe 1-mos ir 2-ros gatvių)

Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

CATSKILL KALNUOSE

DRUSKONIE HALL VASARVIETĖJE

priimami svečiai savaitgaliams ir vasaros atostogoms su pilnu išlaikymu. Rašyti: Mrs. Sophie Kraunaitis-Zagorski

DRUSKONIE HALL
ANDES, N. Y. 13731
Tel. (Code 914) 676-4661

AUKURO DAINOS PLOKŠTELĖJE

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos moksleivių ansamblis Aukuras, palydimas didelio kanklių orkestro, įdainavo į plokštelę kompozitorių J. Bertulio, J. Gaidelio, A. Mikulskio ir F. Strolios dainas. Dirigentas A. Mikulskis. Nepaprastai graži dovana jaunimui, tėvams, mokytojams ir kiekvienai lietuviškai šeimai. Puikus garsinis įspaudas, dailus dviejų spalvų viršelis. Kaina $5.00. Reikalaukite pas platintojus arba tuoj siųskite užsakymus FINE MUSIC RECORDS, 4249 Lambert Road, Cleveland, Ohio 44121. Speciali nuolaida platintojams, mokykloms ir organizacijoms.

PARDUODAMA

pilnai įrengta LIETUVIO duonos kepykla. Žinoma plačioj apylinkėj nuo 1926 metų. Krautuvė, kepykla, mūrinis 2 aukštų gyvenimui namas su centraliniu šilto vandens apšildymu. Prie centralinės gatvės — East Main St. Parduodama nebrangiai, savininkui mirus. Amsterdamo miestas yra gražioj aplinkoj, arti didelių gražių ežerų: Saratoga Lake, Lake George, Caroga Lake ir kt. Čia randasi nemaža lietuvių kolonija su gražia bažnyčia. Kreiptis:

MICHAEL KERBELIS & SONS INC.
60 Market St. Amsterdam, N. Y. 12010
Šaukite tel. dienomis 842-1730; vakarais 842-6462

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

ROUND THE CLOCK Automatic Telephone Answering & Recording Equipment — St. Albans Record Shop, 111-20 Farmers Blvd. Call 776-7897 ask for Miss Bernice Hinds

---

HANDS BUNGALOWS
Opposite Nevele Hotel Golf Course 2-3 rm cottages, filtered swimming pool, casino, all utilities. Ellenville, N.Y. Rte 209 — (914) 647-4880

JACKSON'S FLOOR WAXING SERVICE
General Cleaning all work done at reasonable rates We also do light moving — 1880 Strauss St. Brooklyn; Call 342-5043

OPERATORS WORK ON DRESSES
Section work or complete garment
Steady—good pay nice conditions
Union Shop ROYAL FROCKS
64 W 23 Street (4th Fl.) OR 5-4511
(Between 5th and 6th Aves)

INVENTORY CLERK — MALE
Good salary must be good at figures also teletype operators female
Steady nice working conditions work near home DAVID SMITH
234 46th Street Brooklyn
Call GE 9-5600 — ext 234

COMMERCIAL ALTERATIONS
Refrigeration and Air Conditioned service Installation and Repairs — all work guaranteed **Allan Blueford** 294 Gates Ave Brooklyn, N.Y. Call 789-5246

COMPLETE HOME IMPROVEMENTS
10x16 Finished Basements for only $590 — Free estimates given — all work guaranteed. Call 212-654-1945 ask for Mr. Tony Ruggiero

---

HUNGARIAN KITCHEN superbly catered — authentic cuisine dining room for dinner weekdays 5-8:30, Fri. Sat. 5-9:30 Sunday 3 to 8:30 closed Tues. 312 Irvington Avenue South Orange N.J. For res call 201 762-5210 — Free parking in rear.

BRONCO CHARLIE'S Original Log Cabin Restaurant Montauk Highway Oakdale, L. I., N. Y. German-American cuisine, Sauerbraten and Dumplings our specialty... Table dHote from 12 to 3 o'clock, A la Carte from 12 to 10 PM. Bring your family to dinner, children's portions served, delicious homebaked pies & tarts. Open all year round. Plenty of parking space.

L & D TRUCKING
No Job Too Big or Too Small
(2) 68 Vans 3 Men
All Work Guaranteed
Call
992-1980 or 823-8407

Delux Control Panel installed right over your bed. It controls lights, hi-fi, speakers and other electrical objects. All can be controlled right from the bed. For information call Robert Electric Repair, 962-2865. 58 W 126th Street, New York City.

LIGHT HAULING
LOW LOW RATES
Evenings and Saturdays
ROM MORRIS & ROM MYERS
Phone 292-5831 or 588-4017
Bronx

GLOSSY PHOTOS
100, 8x10 — $9.95. Top quality Mounted 30x40 — $9.95 ea.; 40x60 — $14.95 ea. JOMARK LABS, 233 Robbins Lane Syosset, L.I. 11791.

TOM SOMERVILLE
LIGHT MOVING
Licensed and Bonded
All work done at reasonable rates
Call
499-7072 or MA 5-2532

CAR SIMONIZING
$9.95
WHILE YOU WAIT
Expert workers
By appointment — Call 493-9171

Lietuviška vasarvietė BANGA

CAPE COD, MASS.
Great Marsh Rd. — Centerville, Mass.

Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach • Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgį • Skanūs lietuviški valgiai • Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui • Svečiams be savų automobilių — transportacija į ir iš paplūdymio • Šalia BANGOS randasi ežeras su paplūdymiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis • Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. PAKŠTIENĖ
76 Alicia Road, Dorchester, Mass. 02124 — Tel. (617) 282-8046
o po birželio 1 d.:
BANGA
P. O. Box 188, Centerville, Cape Cod, Mass. — Tel. (617) 775-4633

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY

Kelionės plačiame pasauly

WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Mlchigan 2-4130

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, kroketas ir tt. Vakarais salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Šalia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N. Y. Times ir Daily News sekmad. laidose.

Rezervacijų in informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR
DIAMOND POINT, N. Y. **Tel. (518) NH 4-5071**

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Lietuvos meistras A. Česnauskas nugalėjo didmeistrį G. Borisenko, dabar vykstančiose Palangoje, visasąjunginėse Profsąjungų šachmatų varžybose. Kaunietis A. Butnorius buvo įgijęs persvarą prieš maskvietį Čermyšiną, bet baigė lygiomis. Po 9 ratų pirmavo G. Borisenko ir I. Mosionžikas iš Kišeniovo, turėdami po 6 taškus. A. Butnorius ir A. Česnauskas buvo su 4½ tš.

Chess Review 6/68, talpina 3 parinktas partijas iš 35-jų Sovietų Sąjungos p-bių, kurias prisiuntė Jugoslavijos didmeistris Dr. P. Trifunovič, tarp jų "A lively game" Terpugov - Butnorius. Šioj partijoj kaunietis Butnorius gražių aukų dėka pasiekė pažymėtiną laimėjimą ir šachmatų spaudos puikų atsiliepimą. Darbininke ši partija tilpo š.m. sausio 12 d. paimta iš Kanados dienraščio "Hamilton Spectator" (gruodžio 30 d.).

Chess Life, birželio nr. talpina papildomąjį vasaros "Rating", kuriame įvardinta nemaža mūsų šachmatininkų. Meistras Povilas Tautvaišas, Ill. 2287 tš.; ekspertai: V. Palčiauskas 2181, R. Palucius 2141, Jankauskas 2012. Kitų klasių: Adomaitis 1506, Fabijonas 1690, Karpuška 1596, Lakickas 1794, Leonavičius 1738, Merkis 1777, Prusinskas 1330, Ramas 1885, Staknys 1890, Vincaitis 1922.

Massachusetto šachmatininkai pr. sekmadienį, birželio 16 d., Providence, sudorojo R. Island šachmatininkus 14:4. Massachusetto komandos sudėty žaidė K. Merkis ir A. Leonavičius; abu pelnijo po tašką.

Worcesterio lygos p-bes laimėjo Haly Cross 10½ tš. Framingham, Jewish Comm. Center ir Clark University po 9½ tš. Lietuvių Maironio Parko komanda (Šarkauskas, Šurkus, Janula, Šermukšnis) surinko 5 tš., pralenkusi Ostrow Electric, George Meyer Co., Clark Univ. B, City National Quinsig Com. College.

Doc Soul and His Red Hot Record Machine Entertainment for all occasions: parties, diskoteks, wedding receptions, cocktail sips — For the best in music, contact **Doc Soul** at his Soul Clinic 529-2914. Also comes with band — Bandah Thomas Jr. production.

FAITH

Universal šermeninėje laidotuvės yra tikėjimo paliudijimas.

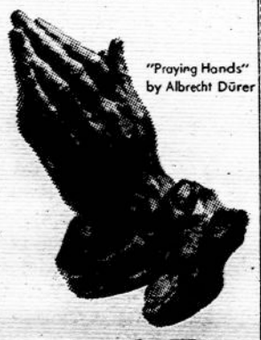

"Praying Hands" by Albrecht Dürer

universal
FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington Avenue
Ray Kerbelis, Dir.
PL 3-5300

PAMINKLAI STATOMI VISOSE KAPINĖSE

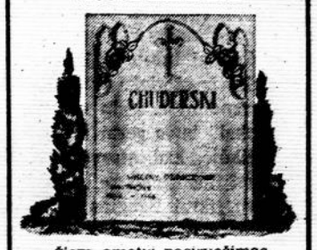

šiam amatui pasiruošimas garantuoja tinkamą patarnavimą

HOLLANDER
CYPRESS CORPORATION
800 JAMAICA AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
AP 7-2332

PEERLESS MEMORIALS
65-31 Grand Ave. Maspeth, N.Y.
DA 6-2123
W. Bielanski - C. Kardovich
E. Novak

JEI JŪS NORITE SIŲSTI

SIUNTINĮ-DOVANAS į LIETUVĄ ar USSR

NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(*Licensed by Vnešposyltorg*)
VYRIAUSIA ĮSTAIGA
Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- **ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street** ..... **HE 5-1654**
- **BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street** ..... **DI 2-4240**
- **BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue** ..... **IN 7-6465**
- **BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue** ..... **TX 5-0700**
- **CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue** ..... **HU 6-2818**
- **CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue** ..... **PR 1-0696**
- **DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue** **365-6780**
- **FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres** **363-0494**
- **HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue** **365-6740**
- **HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.** **249-6216**
- **JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street** ..... **HE 5-6363**
- **LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue** ..... **DU 5-6550**
- **NEWARK, N.J. — 250 Market Street** ..... **MI 2-2452**
- **NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue** ..... **OR 4-1540**
- **PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue** ..... **PO 9-4507**
- **RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue** **381-8997**
- **ROCHESTER, N.Y. — 556 Hudson Avenue** **232-2942**
- **SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway** ..... **AN 8-1120**
- **SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue** ..... **CL 7-6320**
- **SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street** **475-9746**
- **TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue** ..... **EX 2-0306**
- **UTICA, N.Y. — 983 Bleecker Street** ..... **RE 2-7476**

PIRMAUJANTI DEBESŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIEČIŲ SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewoode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 258-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushinge: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

MOUNTAIN HIGH LODGE

Lietuviška vasarvietė Adirondack kalnuose. Gera ir nuošali vieta poilsiui su šeimomis ar pavieniui. Atskiros kabinos su virtuvėm. Moderniški miegami kambariai su asmeniškom voniom; maudymosi baseinas, teniso aikštė ir kiti žaidimai. Netoli nuo Lake George ir kitų ežerų. Geros aplinkybės žuvauti, pasigrožėti kalnų vaizdais ir pakvėpuoti kalnų oru. Visi maloniai kviečiami praleisti atostogas arba sustoti pernakvoti. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis: PRANAS LEIKA, Athol, N.Y. 12810; tel. (518) NA 3-5750

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE

Kennebunkport, Maine

- Jau priimamos rezervacijos į pranciškonų vasarvietę, kuri šiemet veiks nuo birželio 28. Pigios kainos, geras maistas, lietuviška aplinkuma, vėsus klimatas su Atlantu ir maudymosi baseinu sudaro labai palankias vasarojimui sąlygas.
- Registruojami taipgi ir berniukai į vasaros stovyklą, kuri prasidės birželio 28 ir tęsis iki liepos 26. Visų rūšių sportas, graži gamta kartu su lituanistinėmis pamokomis yra puiki vieta berniukams praleisti mėnesio atostogas.
- Stovyklos ir visos vasarvietės reikalais reikia rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Telefonas: (207) 967-2011, o nuo birželio 28 d. (207) 967-2771

DARBININKAS

Vlamodynas — GL. 5-7069
Spaustuvė — GL. 2-6916
Administracija — GL. 2-2923
Redakcija — GL. 5-7281

NEW YORKO NAUJIENOS

Kunigų paskyrimai Newarko vyskupijoje. Kun. Dominikas Pocius, šv. Onos parapijos klebonas Jersey City, skiriamas klebonu į Sopulingosios Dievo Motinos parapiją Kearny, N. J. Kun. Jonas Sharnus, Sopulinlingosios Dievo Motinos parapijos klebonas Kearny, N. J., skiriamas klebonu į Švč. Trejybės parapiją Newarke, N. J.: Kun. Vladas Karalevičius, vikaras šv. Petro ir Povilo parapijoje Elizabethe, skiriamas klebonu į šv. Onos parapiją Jersey City. Visi paskirtieji naujose vietose turi būti birželio 29.

Kun. L. A. Budrecko naujas adresas: 259 No. 5th St. Brooklyn, N.Y. 11211.

Lito bendrovės susirinkimas

(atkelta iš 6 psl.)

juostelę. Taigi, ir ji buvo išklausyta.

Chicagoje banko skyrius veikia pastoviai, nustatytom valandom raštinėje budi žmogus. Ten bendrovė nupirko apartamentinius namus, kurie sėkmingai administruojami.

Plėtimosi perspektyvos

Trumpai paliestos ir bendrovės plėtimosi perspektyvos. Chicagoje galvojama įsteigti kelionių biurą, o New Yorke ieškoma nupirkti gėrimų krautuvę. Tai būtų naujos prekybinės galimybės.

Bendrovė taip pat rūpinasi, kad žmonės pasitikėtų šia lietuviška įstaiga ir kad investuotų savo santaupas. Tai padės bendrovei augti.

Susirinkimas buvo gerai organizuotas. Prieš tai buvo išsiuntinėta visiem apyskaitiniai pranešimai, prašoma pasisakyti vienu ar kitu svarbesniu bendrovės klausimu.

Susirinkimas praėjo greitai ir sklandžiai. Tada šeimininkai visus pavaišino. Susirinkusių buvo apie 30. Tai buvo daugiausia iš Woodhaveno ir Long Islando įvairių vietovių. Iš Chicagos specialiai buvo atvykęs Juozas Baužys su žmona.

Svečiai turėjo galimybės pasiekti ir ežeriuką ir pasitaškenti vandenyse. Šiaip visi "bankininkai" buvo gerai nusiteikę ir patikėję, kad, atsargiai tvarkydami finansinius reikalus, bendrovę tikrai išaugins į galingą vienetą. (p.j.)

DVI NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Aukuras, įdainuota Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos ansamblio Clevelande, pritariant kanklių muzikai. Vad. muz. A. Mikulskis. Dainuojama: Kalėdos Lietuvoj, Tau brangi tėvyne, Lietuvos paukštelių daina, Tekėjo saulelė, Lopšinė lėlytei, Grįšim, grįšim. Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Saulės ratas, Pavasaris, Rudenėlis, Žiema, Vasarėlė. Įrekorduota RCA Victor Co. Stereo, bet galima groti ir su paprasta adatėle, išgaunant stereo efektą (nes plokštelė įrašyta nauju Compatible Stereo metodu). Kaina 5 dol., persiuntimui 50 c.

Lietuviškos vestuvės. Išleido Mažosios Lietuvos Bičiulių dja Montrealyje. Įrekorduota RCA Co. Kupiškėnų vyresniosios kartos meno kolektyvo et nografinis vaidinimas "Senovės Kupiškėnų Vestuvės". Plokštelė yra ilgo grojimo, pritaikyta ir Stereo aparatam. Kaina 5 dol., siuntai pridedama 50 c.

Abi plokštelės gaunamos Darbininke, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Už dr. Mykolą Slapšį ir jo žmoną Moniką, kurie tragiškai žuvo gegužės 25, mišios bus birželio 30 d. 9 v. r. tėvų pranciškonų koplyčioje Brooklyne. Dr. Mykolas Slapšys buvo zarasiškių suvažiavimo organizatorius, pirmasis Zarasiškių Ryšiam Palaikyti Komiteto pirmininkas. Abiejų pagerbimą organizuoja New Yorko ir apylinkės zarasiškiai ir jų bičiuliai. Po mišių agronomas Vaclovas Butkys visus kviečia susirinkti kavutės jo sodybon, 56 Steamboat Road, Great Neck, L. I. N.Y.

Robertas E. Sniečkus birželio 15 labai gerais pažymiais baigė Švč. Širdies vardo mokyklą Cambria Heights, N. Y. Ta proga jam buvo suteikta keturių metų stipendija lankyti vyskupijos aukštesniąją mokyklą. Robertas, vyriausias tarp penkių brolių, yra Edvardo ir Joanos Sniečkų sūnus.

Herkulis Strolia, smuikininkas, birželio 19 važiavo į Chicagą lankyti savo sergančio tėvo, kurio viena pusė yra paralyžuota. Važiuojant mašina per Pennsylvanijos kalnus, ties White Haven per kelią šoko stirna. Tuo metu smarkiai lijo. Bestabdant mašina slydo ir nusirito nuo aukšto kelio. Mašiną visiškai sudaužė, bet Herkulį Strolią tik lengvai sužeidė.

Angelų Karalienės parapijos piknike liepos 14 gros Algirdo Starolio orkestras nuo 4 v. Piknikas bus Jamaicoje, kur ir kiekvienais metais.

Maironio mokyklos mokslo metų baigimo iškilmėse b irželio 8 kalba tėvų komiteto pirmininkė A. Gerulaitienė, kairėje Apreiškimo parapijos klebonas kun. J. Aleksiūnas, dešinėje mokyklos vedėjas Alf. Samušis. Nuotr. R. Kisieliaus

MAIRONIO MOKYKLOS MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

Birželio 8, šeštadienį, Maironio mokykla baigė 19-sius mokslo metus. 9 v. r. mokiniai rinkosi į Apreiškimo parapijos salę ir organizuotai ėjo į lietuviškas pamaldas. Po pamaldų mokiniai grįžo į klases, kur skyrių auklėtojai išdalino pažymių knygutes ir uždavė vasaros darbus. Mokiniai, atsidėkodami už sunkų mokytojų darbą, įteikė jiem dovanų.

11 val. mokyklos didžiojoj salėje įvyko baigimo aktas. Į prezidiumą buvo pakviesti mokyklos mokytojai, parapijos klebonas kun. Aleksiūnas ir mokinių tėvų komiteto pirmininkė A. Gerulaitienė. Mokyklos vedėjas Alf. Samušis nušvietė mokyklos stovį ir išreiškė padėką parapijos klebonui už globą, komiteto pirmininkei už visokiariopą pagelbą ir mokytojam už įdėtą darbą.

Auklėtojai iškvietė geriausius mokinius ir įteikė jiem dovanų. I skyriaus geriausi mokiniai: Rita Sabalytė, Ričardas Šimkus, Eglė Zikarytė, Danutė Gvildytė ir Petras Dičpinigaitis, II skyriaus — Stasys Birutis, Valentina Leleivaitė, Gina Valaitytė, Jolanta Gudaitytė, Danutė Miklaitė ir Vaidas Blažaitis. III sk. — Rimantas Bulota, Audronė Biknevičiūtė ir Raminta Blažaitytė. IV sk. — Aura Ošlapaitė, Albinas Milukas, Danutė Norvilaitė, Lucijus Strazdis ir Eglė Šukytė. V sk. Dalia Jasaitytė, Paulius Šilbajoris, Audronė Bružinskaitė ir Rita Bobelytė. VI sk. Regina Leleivaitė, Rasa Milukaitė ir Vytautas Veršelis. VII sk. —Ligija Birutytė, Rūta Gerulaitytė ir Giedrė Kregždytė. VIII sk. Algis Bružinskas, Vytas Gerulaitis ir Sigitas Veršelis.

Mokyklą lankė 181 mokinys. Didžiausias mokinių skaičius— vaikų daržely. Išleista 14-ji abiturientų laida su 19 mokinių. Dirbo 16 mokytojų.

Parapijos klebonas savo kalboje pagyrė lietuvišką atžalyną. Jam buvo įteikta iš medžio išdrožta Aušros Vartų Marijos koplytėlė kaip padėka už globą. Komiteto pirmininkė buvo apdovanota gėlėmis. Gėlių puokštė įteikta mokytojai J. Matulaitienei kaip tautinių šokių šventės meno vadovei.

Abiturientų atsisveikinimo žodį paskaitė Sigitas Veršelis, o pasilikusių mokinių — VII sk. mokinė Giedrė Kregždytė. Užbaigta himnu. J. G.

BOSTONO ŽINIOS

Latvių-amerikiečių organizacija Bostone birželio 28 ruošia latvių, lietuvių ir estų tautinių šokių pasirodymą Hatch Memorial Shell of tne Metropolitan District Commission, Boston, Mass. Šventė ruošiama Charles River Esplanade, Boston, Mass. Šventė ruošiama mininť Latvijos nepriklausomybės 50 m. sukaktį. Dalyvaus apie 150 šokėjų iš Bostono apylinkių ir iš Connecticut. Pradžia 7:30 val. vak. Įėjimas nemokamas.

Šv. Petro parapijos choras Tautininkų namų salėje birželio 15 suruošė išleistuves ilgamečiui choro dalyviui Juozui Venckui. Venckų šeima persikelia gyventi į Kaliforniją, kur jau gyvena jų du sūnūs su šeimomis. Ta proga tenka paminėti, kad Juozas Venckus taip pat daug pasidarbavo aukų ir pažadų rinkime Kardinolo Fondui arkivyskupijos reikalam.

Bostono Vyčių rūpesčiu gautas leidimas Lietuvos atkūrimo 50 m. sukakties minėjimą paminėti per televiziją 1969 sausio 12 d. 9:15 val. televizijos kanalais 7 ir 8 bus aukojamos mišios už kenčiančią Lietuvą. Mišios bus aukojamos Bostono arkivyskupijos televizijos koplyčioje, 25 Granby, Boston. Mišias aukos ir pamokslą pasakys kun. A. Janiūnas, apskričio Vyčių dvasios vadas.

Kardinolo Cushing aukštesniojoj mokykloj West Broadway, So. Boston, organizuojami vasariniai kursai aukštesniųjų mokyklų mokiniam. Į kursus priimami berniukai ir mergaitės. Registracija vyks birželio 26. Registracijos metu bus galima susitarti dėl pamokų, kurias kursantas norės lankyti. Registraciją galima atlikti ir telefonu — 268-1912.

Vysk. V. Brizgys birželio 16 šv. Petro parapijos bažnyčioje aukojo mišias už Lietuvos tremtinius, kurie komunistų buvo ištremti į Sibirą. Jis taip pat pasakė minėjimui pritaikytą pamokslą, kuriame ryškiai nupiešė Lietuvos padėtį ir laisvėje gyvenantiem lietuviam gaires siekiant Lietuvos išlaisvinimo. Vysk. V. Brizgys taip pat dalyvavo Lietuvių Bendruomenės surengtame minėjime Liet. Piliečių draugijos namų salėje. Lankymosi Bostone proga vysk. V. Brizgys susitarė su parapijos klebonu kun. A. Baltrušūnu dėl organizavimo komiteto, kurs rinktų aukas lietuvių koplyčiai Romoje šv. Petro bazilikoje įrengti. Komitetą organizuoti vysk. V. Brizgys pakvietė kun. J. Klimą.

Seniausių lietuviškų radio programų Naujoj Anglijoj metinė gegužinė įvyks maloniam ir gražiam lietuviškam Romuvos Parke, 71 Claremont Ave., Montello —Brockton, sekmadienį rugpiūčio 11. Bus įvairi programa, laimėjimai, įėjimo dovanos, iškilios lietuvaitės rinkimai, šokių varžybos su dovanomis, įdomi programa. Prašome rengėjų tą pačią dieną nerengti kito pikniko, bet kviečiam dalyvauti ir linksmai praleisti dieną šiame piknike. Ačiū. Steponas ir Valentina Minkai.

Lietuvos Vyčių Naujosios Anglijos apskrities valdyba birželio 16 buvo susirinkusi Maironio parke, Worcester, aptarti kultūros ir dainų programą, kuri ruošiama Maironio parke rugsėjo 15. Šia programa bus paminėta 50 m. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktis. Programą atliks Naujosios Anglijos vyčių kuopos. Pirmame susirinkime dalyvavo iš Boston kun. A. Janiūnas, Albert Jaritis ir Longinas Švelnis. Iš Worcester — Antanas Mineris, Marijona Jankauskienė ir Ona Mileraitė, Seonas Shakalis iš Cambridge, Darata Blazevičiūtė ir Irena Bablytė iš Lawrence.

ŽMOGUS PALIKO GEIZERIUS IR ATVAŽIAVO Į BALFĄ

Balfo centras turi naują reikalų vedėją **kun. Praną Geisčiūną.**

Pavardė reta, lietuvių tarpe čia, Amerikoje, mažai girdėta. Šį malonų dzūką buvo nuvilioję Montanos valstybės kalnai. Į Ameriką atvyko 1949 iš Milano, kur metus studijavo psichologiją. Pritrūko lėšų mokslui ir nutarė kur nors keliaut, kad nebūtų taip karšta, kaip Italijoje.

Tuo laiku sutiko Montanos vyskupą, atvykusį į Romą. Vyskupas ir pakvietė. Jaunas kunigas pirmiausia pažiūrėjo į žemėlapį, kur toji Montana. Kraštas vėsus, kalnuotas, visai kaip gimtoji Dzūkija. Tai ir metė burtą-apsisprendė išvykti.

Great Falls vyskupijoje 4 m. buvo vikaru, o paskui 14 metų buvo klebonu net dviejose parapijose netoli Yellowstone parko. Šiemet vyskupas buvo perkėlęs į didesnę parapiją Red Lodge mieste. Bet visa pasibaigė tuo, kad jis atsisveikino su parapija ir išvyko į Balfą.

Ten Yellowstone parke yra nuostabūs kalnai ir garsieji geizeriai, kurie muša iš žemės karštą vandenį. Pilna karštų

Kun. Pranas Geisčiūnas

garuojančių ežeriukų. Klimatas — kontinentinis, sausas. Žiemos šaltos, bet sausos. Ir vasarą ten lengvai nugali karščius.

Žmonių gyvena labai nedaug. Ir jo parapija siekė dešimtimis mylių. Reikėjo važinėti, sekmadieniais net trijose vietose laikė mišias.

Tarp tų kalnelių rado tik vieną lietuvį ūkininką. Ir daugiau nieko nesutiko, su kuo pakalbėtų lietuviškai. Kai išsiilgdavo lietuvių, tai keliaudavo į Los Angeles ar į Chicagą. Dažniausiai važiuodavo Vasario 16 proga. Išvykti nebuvo taip lengva, nes reikėjo susirasti kunigą, kuris pakeistų parapijoje.

Ir šiemet, būvodamas Los Angeles, susitiko Balfo pirmininką kun. V. Martinkų. Tas ir užkalbino ir pakvietė į Balfo reikalų vedėjus.

Mirus kun. L. Jankui, visa Balfo vadovybė ieškojo naujo reikalų vedėjo. Jis turėjo būti kunigas, nes šalpos darbe kunigas geriau derinasi, lengviau prieina ir daugiau gauna aukų šalpai.

Ir kaip galėjo atsisakyti kunigas Pr. Geisčiūnas iš Montanos. Geizeriai tegu sau ten būna. Jie ten tūkstančius metų švirkštė vandenį, bet nei liūdesio, nei vargo nesumažino. Štai šaukiasi jo, kad kitiem vargą mažintum. Šaukia savi pas savus.

Apsisprendus reikėjo tik vyskupijoj reikalus sutvarkyti, palaukti, kol paskirs naują kunigą.

Dabar, kas Balfo centran užeis, tas ras ir naują reikalų vedėją. Galit ir pasikalbėti. Jis truputį susirūpinęs, kad tų Balfo reikalų daug ir miestas didelis, nepažįstamas. Bet jis nepražus. Jis žmogus iš Montanos. Jis kaip geizeris iškils ir plaus visų vargą.

Kad nereikėtų klausti kokių biografinių žinių čia jų keletą surašome. Gimė 1919 Punioje, Dzukijoje. Prienų gimnaziją baigė 1941 ir įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1944 karas nubloškė į Vokietiją, 1945 išvyko į Romą ir tęsė teologijos studijas. Kunigų įšventintas 1947 Romos lietuvių kolegijoje. Metus laiko studijavo psichologiją Milane, o dabar studijuos žmonių prašymus, siunčiamus į Balfą. (p.j.)

Ieškomas butas su trim miegamaisiais Woodhaven, Richmond Hill rajonuose. Skambinti telefonu darbo metu 624-6901 ir prašyti — Algis.

Ieškomas butas dviem suaugusiem Woodhavene ar Richmond Hill apylinkėje. Skambinti vakarais po 5 val. Tel. 296-8607.

Jei planuojate ką pirkti ar dovanoti — pirma gaukite katalogus apie rašomas, skaičiavimo mašinėles, radio, TV , magnetofonus ir kit. vokiečių ir vietinių firmų gaminius sumažintomis kainomis: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731 Tel. (516) 757-0055.

Kas nori pailsėti, praleisti atostogas ar sustoti savaitgaliais, gali užsukti į lietuvišką vasarvietę Coxsackie, N.Y., Catskill kalnuose. Gražios maudynės prie Hudson upės. Maistas ir butas savaitei tik 40 dol. asmeniui. Kambariai užsakomi iš anksto adresu: Mrs. Albina Motiejūnas, 2 North St., Coxsackie, N.Y. 12051. Telef.: code 518, 731-8869.

Atostogos Kanadoje

70 mylių nuo Montrealio, Laurentian kalnuose, prie gražaus didelio smėlėto ežero, išnuomojami vasarnamiai. Puiki vieta poilsiui, taip pat gera proga aplankyti Expo 1968. Prašome užsisakyti iš anksto adresu: A. Gaurys, 7730 Broadway St. La Salle, Montreal 32, Que. Canada. Tel. 366-8528.

VISI KELIAI VEDA Į CHICAGĄ!

1968 m. liepos mėn. 7 dieną, 3 val. po pietų

JAV ir KANADOS LIETUVIŲ

III TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

INTERNATIONAL AMPHITHEATRE

42nd and South Halsted Street

Bilietų kainos: $7, 6, 5, 4, 3 ir 2.
Ložės bilietas — $10.00
Ložėse yra po 6, 8, 10 ir 12 vietų.
Gaunami *Marginiuose* — 2511 W. 69th Street, Chicago, Ill. 60629
Tel. PR 8-4585

Paštu bilietai užsakomi, atsiunčiant čekį ar piniginį orderį su sau adresuotu voku ir pašto ženklu, šiuo pavadinimu ir adresu:

LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL
2511 WEST 69th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

Užsakymui prašome pasinaudoti šia atkarpa:

Prašau prisiųsti ..... bilietų po ..... dol.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Telefonas .....

Šventės išvakarėse, liepos 6 d., 8 val. vak.

GRANDIOZINIS BALIUS

Arlington Park Race Track Club

Stalas 10 asmenų — $6.50 asmeniui • Bilietai gaunami "Marginiuose"